

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**VLAGANJE ZAHTEVKOV ZA VRAČILO TUJEGA DDV V
SLOVENSКИH PODJETJIH**

Ljubljana, september 2016

ANDREJA GOSAR

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Andreja Gosar, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Vlaganje zahtevkov za vračilo tujega DDV v slovenskih podjetjih, pripravljenega v sodelovanju s svetovalko Patricio Kotnik.

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 DAVČNA HARMONIZACIJA V EVROPSKI UNIJI	2
2 VRAČILO TUJEGA DDV DAVČNIM ZAVEZANCEM	4
2.1 Vračilo tujega DDV davčnim zavezancem s sedežem v državi članici EU	5
2.2 Vračilo tujega DDV davčnim zavezancem, ki nimajo sedeža v državi članici EU	11
2.3 Vračilo DDV plačanega v Sloveniji davčnim zavezancem, ki imajo sedež izven Evropske unije.....	11
2.4 Vračilo DDV plačanega v tretjih državah slovenskim davčnim zavezancem.....	13
2.4.1 Zahtevek za vračilo DDV plačanega v Švici	13
2.4.2 Zahtevek za vračilo DDV plačanega na Norveškem	14
3 VLAGANJE ZAHTEVKOV ZA VRAČILO DDV V PRAKSI	15
3.1 Vlaganje zahtevkov kot uveljavljanje prihrankov	15
3.2 Težave v praksi ter slabosti Direktive Sveta 2008/9/ES.....	17
3.2.1 Prepozna vložitev zahtevka za vračilo DDV.....	18
3.2.2 Vložitev zahtevka za vračilo neupravičenega DDV	18
3.2.3 Nesporazum pri vračilu DDV zavezancu, ki nima sedeža v Sloveniji zaradi predpisanih sestavin računa.....	18
3.2.4 Jezikovna ovira.....	19
3.2.5 Plačilo obresti.....	19
3.2.6 Države članice vračila ne upoštevajo rokov.....	20
3.2.7 Dodatne informacije.....	20
3.2.8 Pritožba.....	20
4 ODDAJA ZAHTEVKA ZA VRAČILO DDV PLAČANEGA V TUJIH DRŽAVAH NA PRIMERU MALEGA PODJETJA	20
4.1 Predstavitev podjetja ABC	21
4.2 Pridobivanje informacij o postopkih ter upravičenosti vlaganja zahtevkov.....	21
4.3 Priprava dokumentov	22
4.4 Vračilo tujega DDV ni možno	22
4.5 Vračilo tujega DDV ni smotrno.....	23
4.6 Vračilo tujega DDV ni možno zaradi manjkajočih sestavin na računu.....	24

4.7 Vlaganje zahtevkov	24
4.8 Davčna obravnava tujega DDV v primeru ko zahtevkov ni možno vložiti	25
4.9 Stroški ter prihrank podjetja ABC z vložitvijo zahtevkov.....	25
5 RAZISKAVA O VLAGANJU ZAHTEVKOV ZA VRAČILO TUJEGA DDV MED SLOVENSKIMI PODJETJI	26
5.1 Namen in cilj raziskave	26
5.2 Metodologija raziskave	27
5.3 Analiza rezultatov raziskave.....	27
5.3.1 Struktura sodelujočih podjetij	27
5.3.2 Oddajanje zahtevkov za vračilo tujega DDV.....	29
5.3.3 Porabljen čas	32
5.4 Ugotovitve	33
SKLEP.....	34
LITERATURA IN VIRI.....	36
PRILOGE	

KAZALO TABEL

Tabela 1: Pregled možnosti povrnitve DDV po državah članicah EU za leto 2015	9
Tabela 2: Stanje vzajemnosti na dan 1. 10. 2013 med Slovenijo in tretjimi državami pri vračilu DDV davčnim zavezancem.....	12
Tabela 3: Stopnje DDV v posameznih državah članicah EU	16

KAZALO SLIK

Slika 1: Struktura sodelujočih v anketi glede na velikost podjetja (n=119).....	28
Slika 2: Struktura anketiranih podjetij, glede na to ali v podjetju prejemajo račune z zavedenim tujim DDV ali ne.....	28
Slika 3: Seznanjenost sodelujočih z možnostjo oddajanja zahtevkov za vračilo tujega DDV	29
Slika 4: Delež podjetij, ki oddajajo zahteve za vračilo tujega DDV	30
Slika 5: Delež podjetij glede na države vlaganja zahtevkov za vračilo tujega DDV	30
Slika 6: Delež podjetij glede na pogostost vlaganja zahtevkov za vračilo tujega DDV	31
Slika 7: Čas, ki ga podjetja porabijo za oddajo zahtevka za vračilo v tujini plačanega DDV	33

UVOD

Slovenija je 1. maja 2004 postala članica Evropske unije (v nadaljevanju EU), katere temeljno načelo je, da je promet blaga, storitev in oseb ter kapitala med državami članicami EU pri trgovanju na skupnem evropskem trgu prost (Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2012). Z vstopom v EU so vsa podjetja v Sloveniji postala del evropskega trga in je zato za njih pričela veljati tudi Direktiva Sveta 2006/112/ES – Skupni sistem davka na dodano vrednost EU (Ur.l. EU L 347/2006). Direktiva 2006/112/ES, ki je stopila v veljavo s 1. 1. 2007, je nadomestila Šesto direktivo o DDV.

Davek na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV) je oblika obdavčevanja prometa blaga in storitev v vseh državah članicah EU. Od vključitve Slovenije v EU tudi za slovenska podjetja postaja davčno sodelovanje med državami članicami EU vse pomembnejše. S tem razlogom je Svet EU sprejel direktive, v katerih so določene podlage glede obravnave DDV v državah članicah.

Direktive skupaj z uredbami, odločbami, priporočili, stališči in mnenji uvrščamo med sekundarne evropske pravne vire. Razlika med uredbami in direktivami je, da ima uredba obvezujoč značaj, to pa pomeni, da določila uredbe veljajo v vseh državah članicah EU ne glede na to, ali so njena določila vključena v nacionalno zakonodajo ali ne (Beč, Šircelj & Vraničar, 1999). Direktive so za države članice zavezujoče glede samega rezultata in njena določila morajo biti vključena v nacionalno zakonodajo. Direktiva je neke vrste okvirni zakon EU, ki je posebej primeren za usklajevanje zakonov, saj opredeljuje cilje, ki jih morajo posamezne države članice doseči, vendar državam članicam prepušča, da se same odločijo na kakšen način bodo dosegle cilje, ki jih le te določajo (Moussis, 1999). V Sloveniji imamo Zakon o davku na dodano vrednost (Ur.l. RS, št. 13/11 – UPB3, 18/11, 78/11, 38/12, 40/12 – ZUJF, 83/12, 46/13 – ZIPRS1314-A, 101/13 – ZIPRS1415, 86/14 in 90/15, v nadaljevanju ZDDV-1), ki je usklajen z Direktivami Evropskega sveta. ZDDV-1 je usklajen tudi z Direktivo Sveta 2008/9/ES z dne 12. 2. 2008 v kateri so opredeljena podrobna pravila za vračilo DDV davčnim zavezancem, ki nimajo sedeža v državi članici vračila, ampak v drugi državi članici.

Kljub temu, da je bila Direktiva Sveta 2008/9/ES (Ur.l. EU L 044/2008) sprejeta v letu 2009, v veljavi pa je že od 1. 1. 2010 se veliko podjetij še vedno ne poslužuje oddajanja zahtevkov za vračilo DDV, ki ga ta direktiva omogoča. Dodatne težave davčnim zavezancem predstavljajo tudi različne določbe v zvezi z omejitvijo pravice do povračila DDV po posameznih državah. Slovenija je država z bolj omejevalno zakonodajo glede odbitka DDV. V nasprotju s Slovenijo pa davčna zakonodaja v drugih državah članicah dopušča vračilo DDV tudi od nabav blaga in storitev, za katere v Sloveniji takšne možnosti ni, s čimer si davčni zavezanci znižajo svoje stroške.

Namen diplomskega dela je predstaviti postopke vračila tujega DDV davčnim zavezancem, ki v drugih državah kupujejo blago in storitve ali uvažajo blago, obdavčeno z DDV, predstaviti vlaganje zahtevka na primeru majhnega slovenskega davčnega zavezanca, ugotoviti, v kolikšni meri slovenski davčni zavezanci vlagajo zahtevke za vračilo DDV, plačanega v drugih državah, in razloge, zakaj davčni zavezanci v večji meri ne oddajajo zahtevkov za vračilo tujega DDV. Poleg tega je namen podati koristne informacije davčnim zavezancem, ki bi se odločili za vlaganja zahtevkov za vračilo DDV.

Cilj dela je predstaviti postopke vračila v tujini plačanega DDV na primeru majhnega slovenskega podjetja in na osnovi zbranih anketnih podatkov ugotoviti, v kolikšni meri slovenski davčni zavezanci vlagajo zahtevke za vračilo DDV, plačanega v tujini, in kakšni so razlogi, da slovenski davčni zavezanci ne oddajajo zahtevkov.

Diplomsko delo je sestavljeno iz petih poglavij. V prvem poglavju so predstavljeni davčna harmonizacija v EU in stroški, povezani z neusklajenimi davčnimi zakonodajami med članicami EU. Harmonizacija davčnih sistemov je pomembna z vidika učinkovitejšega delovanja enotnega trga EU, poenotena direktiva glede vračila v tujini plačanega DDV pa je del že usklajenih davčnih pravil znotraj EU. V drugem poglavju so predstavljeni zakonodaja in postopki za vlaganje zahtevkov za vračilo DDV, plačanega v državah članicah EU in v državah, ki niso članice EU. V tretjem poglavju je predstavljeno vlaganje zahtevkov v praksi, in sicer prednosti vlaganja zahtevkov za vračilo in težave, s katerimi se srečujejo vlagatelji. V četrtem poglavju so predstavljene odločitve, ki jih mora sprejemati majhno slovensko podjetje glede vlaganja zahtevkov za vračilo tujega DDV. V zadnjem petem poglavju pa so predstavljeni podatki glede vlaganja zahtevkov, ki smo jih z anketo pridobili od slovenskih davčnih zavezancev.

1 DAVČNA HARMONIZACIJA V EU

Ko se je prvič pojavila ideja o harmonizaciji davkov v EU, je bila s tem mišljena harmonizacija nacionalnih davčnih sistemov. Vendar so se ob uresničevanju te ideje pojavile ovire, ki so pokazale zahtevno izvedljivost harmonizacije v takšni obliki.

Glavne ovire pri harmonizaciji nacionalnih davčnih sistemov v EU so (Gorenc, 2013):

- politična nepripravljenost pri odpovedi suverenosti glede vodenja fiskalne politike;
- ekonomske ovire, ki izhajajo iz neenakosti stopenj ekonomskega razvoja držav članic;
- socialni razlogi, ki temeljijo na zgodovinsko različnih socialnih sistemih in politikah posameznih držav članic.

Ravno zaradi vseh teh ovir se je kasneje EU preusmerila od harmonizacije nacionalnih davčnih sistemov k harmonizaciji davčne zakonodaje in pravil, ki bi zagotavljala učinkovito

delovanje skupnega trga (Gorenc, 2013).

Države članice so na področju obdavčevanja na EU prenesle omejene pristojnosti, saj sodi davčna suverenost med temeljne pravice držav članic. Politika EU je na davčnem področju usmerjena k zagotavljanju nemotenega delovanja enotnega trga, zato se bolj usmerja na področje posrednega obdavčevanja, kot na področje neposrednega obdavčevanja. Poleg tega si EU prizadeva zaostri boj proti davčnim goljufijam in izogibanju davkom, saj je ogrožena poštena konkurenca, davčni prihodki držav članic in EU pa beležijo večje izgube. V skladu s Pogodbo o delovanju EU morajo države članice sprejeti ukrepe na davčnem področju soglasno (Podlipec, 2015).

Med posredne davke se vključujejo DDV in trošarine. Med neposredne davke pa vključujemo vse davke na dohodek ali kapital, vključno z davki na kapitalske dobičke od prodaje premičnega ali nepremičnega premoženja, davki na plačo in davki na prirast kapitala ter davki na zavarovalne premije.

Države članice so odgovorne za pobiranje davkov in določanje nacionalnih davčnih sistemov. Kateri davki se plačujejo v državah članicah, je stvar odločitve samih držav članic, vendar EU nadzoruje nacionalne davčne predpise in odločitve o davčnih stopnjah, ki jih članice predpisujejo na področjih obdavčevanja, in zagotavlja, da so skladni s cilji EU. Prvenstveno EU zasleduje naslednje cilje: prosto zaposlovanje državljanov članic, prost pretok blaga, storitev in kapitala brez davčnih ovir ter zagotavljanje, da članice ne omogočajo nacionalnim podjetjem ugodnejšega položaja kot konkurenčnim podjetjem iz drugih držav članic, da ne diskriminirajo potrošnikov, delavcev in podjetij iz drugih držav članic (Podlipec, 2015). DDV spada med posredne davke in je prvi davek, ki je doživel harmonizacijo. Harmonizacija posrednih davkov je bila sprejeta v Rimski pogodbi. Ob sprejemanju Rimske pogodbe je vladalo prepričanje, da je za delovanje skupnega trga dovolj, če se poenoti posredne davke in odstrani trgovinske omejitve. Harmonizacija neposrednih davkov se ob sprejemanju Rimske pogodbe ni zdela smiselna, saj naj ne bi vplivala na delovanje skupnega trga (Gorenc, 2013).

DDV je danes najpogostejša oblika davka na potrošnjo, ki se uporablja v državah po vsem svetu. Čeprav so načela DDV na splošno enaka povsod, so lahko sprejeta pravila izvajajo različno v različnih državah, zato se breme skladnosti na poslovanje precej razlikuje. Čas potreben za uskladitev sistema DDV med različnima državama se razlikuje po vsem svetu in celo med sosednjimi državami. PricewaterhouseCooper je v sodelovanju s Svetovno banko izvedel raziskavo, v kateri so ugotovili, da v povprečju traja dlje uskladitev podjetja z DDV kot uskladitev z davkom na dohodek. Da je uskladitev DDV hitrejša v razvitih državah in da je uskladitev z DDV zamudnejša v državah, v katerih se s posrednimi davki in davkom na prihodke ukvarjata različna davčna urada. Ugotovili so tudi, da traja dlje v državah, kjer zahtevajo mesečno oddajo vračila DDV, in kjer zahtevajo poročanje več

podatkov. V državah, kjer je treba pri vlaganjih obračuna DDV predložiti račune ali druge dokumente, je čas oddaje višji. Prav tako je priprava DDV obračuna daljša, ko se spreminja zakonodaja na tem področju (PricewaterhouseCoopers, 2010).

Različni sistemi DDV vplivajo na trgovinske tokove na skupnem trgu EU in povzročajo dodatne stroške. Razlikujemo štiri različne vplive (Institute for Fiscal Studies, 2011):

- različni sistemi DDV povzročajo izvoznikom dodatne administrativne stroške pri prodaji med državami članicami, saj se morajo prilagoditi njihovem davčnemu sistemu. Stroški spoznavanja davčnega sistema drugih držav članic in prilagajanja tem razlikam so vštet v končno ceno produkta, kar pa zmanjšuje notranjo trgovino med državami članicami;
- razlike v sistemu DDV vplivajo na odločitev podjetij o odprtju podružnice v določeni državi članici, ali bodo v to državo izvažale preko matične družbe. Na to odločitev vplivajo tako razlike v davčnih stopnjah, načinu vračila DDV, kot tudi administrativna zapletenost nacionalnega sistema DDV;
- različne davčne stopnje lahko vplivajo na strukturo povpraševanja. Na obmejnih območjih se potrošniki odločajo, v kateri državi želijo opraviti nakup;
- majhna in srednja podjetja se zaradi različnih nacionalnih davčnih sistemov ne odločajo za vstop na trg druge države članice. Podjetja, ki se odločijo za vstop na novi trg so soočena z novimi pravili, ki zahtevajo kompleksno znanje, majhna in srednja podjetja pa si težje privoščijo vrhunske davčne svetovalce.

Dohodek pravnih oseb, ki spada med neposredne davke, je obdavčen na nacionalni ravni in obstoječa pravila o obdavčenju dohodkov pravnih oseb ne ustrezajo več današnjim razmeram, saj je gospodarsko okolje postalo bolj globalizirano, mobilno in digitalno. Poslovni modeli in korporativne strukture so postali zapletenejši, kar privede do lažje preusmeritve dobičkov multinacionalnih podjetij in težje ugotovitve, katera država naj bi obdavčila dohodek. Nekatera podjetja tako izkoriščajo razmere in umetno preusmerjajo dobičke v države z najnižjimi davki ter s tem zmanjšujejo svoj skupni davčni prispevek. Hkrati pa se dohodki drugih podjetij še vedno dvojno obdavčujejo v več kot eni državi članici. Zaradi neučinkovitih zapletenih in nepreglednih davčnih predpisov, so manjša podjetja, ki so hrbtenica evropskega gospodarstva, v slabšem položaju (Evropska komisija, 2015).

2 VRAČILO TUJEGA DDV DAVČNIM ZAVEZANCI

Postopki vlaganja zahtevka za vračilo v tujini plačanega DDV davčnim zavezancem se razlikuje glede na državo, v kateri je bil DDV plačan, in sicer imamo poenoten postopek vlaganja zahtevkov za države članice EU in vlaganje zahtevkov za preostale države, ki niso članice EU.

2.1 Vračilo tujega DDV davčnim zavezancem s sedežem v državi članici EU

Z vstopom Slovenije v EU in sprejetjem veljavne evropske zakonodaje na področju DDV je Slovenija sprejela tudi možnost vračanja DDV tujim davčnim zavezancem, ki imajo sedež v državi članici EU. S tem se ohranja načelo nevtralnosti DDV in omogoča enakovredno obravnavo tistih davčnih zavezancev, ki na davčnem območju, na katerem jim je obračunan izstopni DDV, ne opravljajo obdavčljive dejavnosti (Simončič, 2013).

Direktiva Sveta 2008/9/ES z dne 12. 2. 2008 določa podrobna navodila za vračilo DDV za članice EU. Direktiva Sveta 2008/9/ES je nadomestila Osmo direktivo Sveta (79/1072/EEC) z dne 6. 12. 1979 (Ur.l. EU L 331/1979) in je stopila v veljavo s 1. 1. 2010. Direktiva Sveta 2008/ES natančneje določa pravila za vračilo DDV davčnim zavezancem, ki nimajo sedeža v državi članici vračila, ampak v drugi državi članici EU. S prehodom z Osme direktive na Direktivo 2008/9/ES se pogoji za vračilo tujega DDV niso spremenili, saj je bila vsaka država članica že po Osmi direktivi dolžna vsakemu davčnemu zavezancu, ki ima sedež v drugi državi članici in ki izpolnjuje zahtevane pogoje, vrniti plačan DDV. Razlog za sprejem nove Direktive je bila težavnost izvajanja vračila DDV, tako za upravne organe držav članic kot za vlagatelje.

Glavni prednosti, ki ju Direktiva Sveta 2008/9/ES uvaja, sta standardiziran obrazec za vse države članice EU in spletno oddajanje obrazcev. S tema dvema korakoma so postopek vlaganja zahtevkov za vračilo DDV poenostavili in posodobili z uporabo modernih tehnologij.

V členu 3 Direktive 2008/9/ES je določeno, kdo in pod kakšnimi pogoji lahko vloži zahtevo za vračilo v tujini plačanega DDV. Zahtevek za vračilo v tujini plačanega DDV lahko vložijo davčni zavezanci, ki nimajo sedeža v državi članici vračila in izpolnjujejo spodnje pogoje:

- v obdobju vračila zavezanec v državi članici ne sme imeti sedeža svoje ekonomske dejavnosti ali stalne poslovne enote, iz katere so se opravljale poslovne transakcije;
- v obdobju vračila zavezanec ni dobavil blaga ali opravljal storitve v državi članici vračila z izjemo prevoznih storitev in s tem povezanih pomožnih storitev, ki so oproščene v skladu s členi 144, 146, 148, 149, 151, 153, 159 ali 161 Direktive 2006/112/ES ali dobave blaga in opravljanje storitev prejemniku, ki je v skladu s členi 194, 195, 196, 197 in 199 Direktive 2006/112/ES dolžan plačati davek.

Davčni zavezanec ima pravico do povračila DDV, ki je bil v državi članici pravilno zaračunan davčnemu zavezancu za (European Commission, 2016):

- dobavljeno blago, ki so mu ga dobavili zavezanci iz drugih držav članic,

- opravljene storitve, ki so jih zanj opravili zavezanci iz drugih držav članic, in
- uvoz blaga iz tretjih držav.

Vsaka država članica sama določa, katera institucija znotraj države je odgovorna za obravnavo zahtevkov, prejetih za vračilo DDV. Kot je zapisano v Direktivi Sveta 2008/9/ES, se zahtevek za vračilo DDV, plačanega v drugi državi članici, odda preko elektronskega portala v državi članici, kjer ima vlagatelj sedež. Država članica, kjer ima vlagatelj sedež, posreduje zahtevek za vračilo državi članici vračila. Slovenski davčni zavezanci tako oddajo svoje zahtevke za vračilo DDV, plačanega v drugih državah članicah, preko portala Ministrstva za finance eDavki. Na portalu eDavki davčni zavezanci izpolnijo Zahtevek za vračilo DDV v drugi državi članici EU (obrazec VATR-APP).

Pred sprejetjem Direktive 2008/9/ES, ko je veljala še Osmo direktiva, so morali davčni zavezanci k zahtevku za vračilo tujega DDV predložiti vse račune in uvozne dokumente, za katere so uveljavljali vračilo DDV, te pa je moral biti žigosati pristojni davčni urad. S tem, ko so davčni uradi zahtevali predložitev računov, na katerem je bil žig pristojnega davčnega organa, so preprečevali, da bi se isti dokument vnovič uporabil pri drugih zahtevkih. Po Direktivi 2008/9/ES lahko država članica vračila zahteva od davčnih zavezancev, da zahtevku v elektronski obliki priloži račune pri katerih je davčna osnova najmanj 1.000 evrov oziroma najmanj 250 evrov za gorivo.

Davčni zavezanci so dolžni k zahtevku za vračilo tujega DDV predložiti tudi potrdilo, ki ga izda uradni organ države, v kateri je imel vlagatelj sedež, da je zavezanec za DDV v tej državi, ki je bilo veljavno 1 leto. Ker pa se zdaj zahtevki vlagajo v državi članici vlagatelja in ne v državi članici vračila, država članica vlagatelja pred posredovanjem zahtevka državi članici vračila preveri, ali je vlagatelj davčni zavezanec.

Kot je določeno v členih 15, 16 in 17 Direktive Sveta 2008/9/ES, je zahtevek za vračilo DDV, ki se nanaša na zaračunane nabave blaga in storitev ali na uvoz blaga, treba predložiti najpozneje do 30. septembra tekočega leta za preteklo leto. Obdobje vračila ne sme biti krajše od treh koledarskih mesecev in ne daljše od 1 leta. V primeru oddaje zahtevka za obdobje, krajše od 1 leta, vendar ne krajše od 3 mesecev, skupni znesek vračila DDV ne sme biti manjši od 400 evrov ali v višini protivrednosti v nacionalni valuti. Če je obdobje enako koledarskemu letu je najnižji skupni znesek vračila DDV 50 evrov ali v višini protivrednosti v nacionalni valuti.

Davčni zavezanci morajo za vsako državo v kateri želijo povračilo DDV plačanega v tej državi, izpolniti ločen zahtevek. Za uspešno vložitev zahtevka za vračilo morajo davčni zavezanci vpisati vse podatke, ki so navedeni v členu 8 Direktive 2008/9/ES. Te podatki pa so:

- naziv in polni naslov vlagatelja,
- davčna številka,
- kontaktni podatki,
- država za katero vlaga zahtevek,
- obdobje vračila, za katerega vlaga zahtevek,
- podatki o pooblaščenecu, v kolikor pooblaščenec vlaga zahtevek,
- opis poslovne dejavnosti, za katero je pridobil blago in storitve,
- podatki o bančnem računu,
- izjava, da je zahtevek vložen v skladu z Direktivo Sveta 2008/9/ES.

Poleg podatkov o vlagatelju zahtevka za vračilo morajo davčni zavezanci za vsak račun, za katerega vlagajo zahtevek za vračilo DDV, v skladu z Direktivo 2008/9/ES vpisati tudi naslednje podatke:

- številko računa,
- datum izdaje računa,
- ali je račun poenostavljen,
- naziv dobavitelja,
- naslov dobavitelja,
- kodo države,
- DDV-številko dobavitelja,
- tip ID-številke dobavitelja,
- država izdajatelja ID-številke,
- vrsto blaga,
- oznako valute vračila,
- davčno osnovo,
- znesek DDV,
- znesek odbitnega DDV.

V zahtevku za vračilo se vrsta blaga in storitev opiše z oznakami v skladu z členom 9 Direktive Sveta 2008/9/ES:

- 1 = gorivo,
- 2 = najem prevoznega sredstva,
- 3 = izdatki za prevozna sredstva(ki niso blago in storitve, navedeni pod oznakama 1 in 2),
- 4 = cestnine in povračila za uporabo cest,
- 5 = potni stroški, kot so stroški za taksi ali stroški javnega prevoza,
- 6 = nastanitev,
- 7 = hrana, pijača in restavracijske storitve,
- 8 = vstopnine za sejme in razstave,

- 9 = izdatki za luksuzne predmete, razvedrilo in zabavo,
- 10 = drugo.

Če se uporabi oznaka 10, morajo davčni zavezanci navesti vrsto dobavljenega blaga in opravljenih storitev.

V členu 9 Direktive 2008/9/ES je tudi določeno, da država članica vračila lahko od davčnih zavezancev zahteva, da za vsako posamezno oznako podajo dodatne elektronsko kodirane informacije, če je to potrebno zaradi omejitev pravice do odbitka vstopnega davka v skladu z Direktivo 2006/112/ES, kakor se uporablja v državi članici vračila, ali za izvajanje ustreznega odstopanja, ki ga država članica vračila odobri v skladu s členoma 395 in 396 navedene direktive.

Poenostavljen račun se lahko izda za opravljeno dobavo blaga ali storitev in sicer za dobave končnim potrošnikom, ne glede na znesek, drugemu davčnemu zavezancu ali pravni osebi, ki ni davčni zavezanec, ali predplačilo za to dobavo, če znesek na računu, brez DDV ne presega 100 evrov in če se izda dokument ali sporočilo, ki spremlja prvoten račun (Finančna uprava Republike Slovenije, 2015b).

Poenostavljen račun mora vsebovati najmanj naslednje podatke (Finančna uprava Republike Slovenije, 2015b):

- datum izdaje računa,
- zaporedno številko, ki omogoča identifikacijo računa,
- ime in naslov davčnega zavezanca in identifikacijsko številko za DDV, pod katero je opravil dobavo blaga ali storitev,
- količino in vrsto dobavljenega blaga oziroma obseg in vrsto opravljenih storitev,
- jasno in nedvoumno navedbo o prvotnem računu in konkretnih podrobnostih, ki so spremenjene, če je račun dokument, ki spremlja prvoten račun in se nanj nedvoumno nanaša.

Pri vlaganju zahtevkov za vračilo tujega DDV morajo biti davčni zavezanci pozorni na določbe v zvezi z omejitvijo pravice do povračila DDV po posameznih državah. V večini držav si davčni zavezanci tako lahko povrnejo DDV le za nakupe blaga in storitve, ki se uporabljajo za poslovne namene. Vsaka država članica ima svoje določbe kateri stroški so lahko predmet povračila in kateri stroški to niso. Predmet povračila davčnim zavezancem je v vsaki državi članici vezan na možnost odbitka DDV za davčne zavezance rezidente posamezne države. Glede na to, da je Slovenija država z zelo omejevalno zakonodajo glede odbitka DDV to pomeni, da lahko slovenski davčni zavezanci v drugih državah članicah zahtevajo vračilo DDV tudi od nabav blaga in storitev, za katere v Sloveniji takšne možnosti ni (Jež, 2015).

V tabeli 1 prikazujemo pregled možnosti povrnitve DDV po državah članicah EU za leto 2015, ki jo je Deloitte objavil v svojem vodniku za vračilo tujega davka za leto 2015. V tabeli sem povzela le nekaj pomembnejših stroškov kot so sejmi, nastanitev v hotelih, gostinske storitve in gorivo. Kot je razvidno iz tabele Združeno kraljestvo in Luksemburg nimata omejitev glede vračila DDV za omenjene stroške. Na splošno imajo države članice EU najmanj omejitev glede vračila DDV za sejme, največ omejitev pa imajo za gostinske storitve in gorivo.

Tabela 1: Pregled možnosti povrnitve DDV po državah članicah EU za leto 2015

Država	Sejmi	Nastanitev	Gostinske storitve	Gorivo
Avstrija	da	da z omejitvami	da z omejitvami	da z omejitvami
Belgija	da	ne	ne	da z omejitvami
Bolgarija	da	da	da z omejitvami	da z omejitvami
Ciper	da	da z omejitvami	da z omejitvami	da
Češka	da	da z omejitvami	ne	da z omejitvami
Danska	da	da z omejitvami	da z omejitvami	da z omejitvami
Estonija	da	da	ne	da z omejitvami
Finska	da	da	da	da z omejitvami
Francija	da z omejitvami	da z omejitvami	da z omejitvami	da z omejitvami
Grčija	da	ne	ne	ne
Hrvaška	da	da z omejitvami	da z omejitvami	da z omejitvami
Irska	da	da z omejitvami	ne	da z omejitvami
Italija	da	da z omejitvami	da z omejitvami	da z omejitvami
Latvija	da	da z omejitvami	da z omejitvami	da z omejitvami
Litva	da	da	da z omejitvami	da
Luksemburg	da	da	da	da
Madžarska	da	da	ne	da z omejitvami
Malta	da	da	ne	da z omejitvami
Nemčija	da	da	da	da z omejitvami
Nizozemska	da	da	ne	da
Poljska	da	ne	ne	da z omejitvami
Portugalska	da	da z omejitvami	da z omejitvami	da z omejitvami
Romunija	da	da	da	da z omejitvami
Slovaška	da	da	ne	da z omejitvami
Slovenija	da	ne	ne	da z omejitvami
Španija	da	da z omejitvami	da z omejitvami	da z omejitvami
Švedska	da	da	da z omejitvami	da
Združeno kraljestvo	da	da	da	da

Vir: Deloitte, European VAT refund guide 2015, 2015.

Davčni zavezanci, ki se prvič srečajo z vračilom tujega DDV, in tisti, ki imajo s tem malo izkušenj, se pogosto odločajo za pomoč pri vračilu DDV. To je mogoče tako, da za oddajanje zahtevkov pooblastijo davčnega zastopnika, ki bo davčnemu zavezancu svetoval in v njegovem imenu vložil zahtevek za vračilo DDV. Na spletni strani Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS) je pojasnjeno, pod kakšnimi pogoji lahko davčni zavezanec, ki nima sedeža v Sloveniji, ampak v eni od drugih držav članic, za vlaganje zahtevka za vračilo DDV v drugi državi članici pooblasti drugo osebo. Da lahko pooblaščenec zastopa davčnega zavezanca v postopku vračila DDV mora najprej pridobiti davčno številko in kvalificirano digitalno potrdilo v državi članici vračila DDV. Davčni zavezanec mora pred vložitvijo zahtevka izpolniti pooblastilo in ga predložiti ob prvem zahtevku za vračilo tujega DDV kot prilogo v elektronski obrazec. Sama oblika pooblastila ni predpisana, iz pooblastila pa morajo biti razvidni natančni podatki davčnega zavezanca pooblastitelja in pooblaščenca, navedeno mora biti, da je pooblastilo izdano za namen zastopanja v postopkih vračil DDV, datum začetka in konca veljavnosti pooblastila, datum in kraj izdaje pooblastila ter na koncu še podpisa obeh strank. Davčni zavezanec mora v pooblastilu posebej navesti, če želi, da se znesek vračila DDV, do katerega je upravičen, vrne na račun pooblaščenca. Pooblaščenec lahko v postopku zahtevkov za vračilo zastopa več davčnih zavezancev, vendar lahko le en pooblaščenec vloži zahtevek za vračilo DDV za posamezno obdobje in za posamezno državo članico vračila (Davčna uprava Republike Slovenije, 2010).

V Direktivi 2008/9/ES je določeno, da država članica vlagatelja ne posreduje zahtevka za vračilo državi članici vračila v primeru, ko vlagatelj v državi članici, v kateri je imel sedež v obdobju vračila, ni zavezanec za namene DDV in ko dobavlja blago ali opravlja storitve za določene dejavnosti, ki so v javnem interesu ali za katere velja oprostitev (Simončič, 2013).

Po prejemu zahtevka država članica vračila takoj pošlje elektronsko potrdilo o prejemu. Od prejema zahtevka ima država članica štiri mesece časa, da vlagatelja obvesti, ali je zahtevek odobren, zavrnjen ali delno odobren. Lahko pa od vlagatelja zahteva dodatne informacije. Država članica vračila mora vlagatelja obvestiti o svoji odločitvi najpozneje v štirih mesecih od datuma prejema zahtevka oziroma v osmih mesecih od datuma prejema zahtevka v primeru zahtevanja dodatnih informacij.

Kot je določeno v členu 22 Direktive Sveta 2008/9/ES, mora država članica vračilo ob odobritvi zahtevka izplačati najkasneje v 10 delovnih dneh po izteku 4-mesečnega roka od vložitve zahtevka oziroma v primeru zahtevanih dodatnih pojasnil s strani države vračila, v 10 delovnih dneh po izteku 8-mesečnega roka od vložitve zahtevka.

V primeru zamude pri vračilu obresti za odobren zahtevek je država vračila dolžna vlagatelju plačati obresti. Obresti se obračunajo od dne, ki sledi zadnjemu dnevju za plačilo, ki je

opredeljen v zgornjem odstavku, do dne, ko je bilo vračilo dejansko nakazano. Obresti se obračunajo po obrestni meri, ki se v skladu z nacionalno zakonodajo države vračila uporablja pri vračilih DDV davčnim zavezancem, ki imajo sedež v državi vračila. Če v nacionalni zakonodaji obresti v zvezi z vračilom davčnim zavezancem niso plačljive, potem se uporablja obrestna mera, ki jo država vračila uporablja v zvezi z zamudami pri plačilih DDV davčnih zavezancev.

2.2 Vračilo tujega DDV davčnim zavezancem, ki nimajo sedeža v državi članici EU

Trinajsta direktiva Sveta 86/560/EGS (Ur.l. EU L 326/1986) z dne 17.11.1986 daje pravico podjetjem izven EU, da si povrnejo DDV v 28 članicah EU. Tudi nekatere tretje države so sprejele postopek kot je določen s Trinajsto direktivo Sveta, med drugimi tudi Švica in Norveška.

Kot je določeno v Trinajsti direktivi Sveta je upravičen do vračila DDV davčni zavezanec, ki nima sedeža v EU, če v predpisanem obdobju na ozemlju vračila ni posloval niti imel stalnega sedeža, stalnega ali običajnega prebivališča in ki v istem obdobju ni opravil dobav blaga ali storitev, za katere se šteje, da so bile opravljene v državi članici EU, razen določenih dobav, ki so v zakonu natančno navedene. Te pa so prevozne storitve in z njimi povezane pomožne storitve, ki so oproščene na podlagi Direktive 77/388/EGS, in storitve, opravljene, ko mora davek plačati izključno oseba, za katero so opravljene, na podlagi Direktive 77/388/EGS.

Davčni zavezanci iz tretjih držav si prav tako lahko povrnejo DDV le za blago in storitve, ki se uporabljajo za poslovne namene, kar pomeni, da niso vsi stroški upravičeni do povračila. Vsaka država članica ima svoje določbe, kateri stroški so lahko predmet povračila in kateri stroški niso predmet povračila. Predmet povračila v vsaki državi članici je vezan na možnost odbitka DDV za davčne zavezance rezidente posamezne države.

2.3 Vračilo DDV, plačanega v Sloveniji, davčnim zavezancem, ki imajo sedež izven EU

Nekatere članice EU kot pogoj za vračilo DDV zahtevajo, da je vzpostavljena vzajemnost med državo, v kateri je vlagatelj davčni zavezanec, in državo članico EU, torej pod pogojem, da v državi, v kateri je vlagatelj davčni zavezanec, odobravajo podobne ugodnosti glede DDV. Vendar je treba poudariti, da ne zahtevajo vse države, da je med državo, v kateri je vlagatelj rezident, in državo v kateri se zahteva vračilo DDV, vzpostavljena vzajemnost. Slovenija vračilo tujega DDV davčnim zavezancem iz tretjih držav pogojuje z vzpostavljeno vzajemnostjo.

Kot je razvidno iz tabele 2, ima Slovenija vzpostavljeno vzajemnost s 13 državami, ki niso članice EU in so navedene v spodnji tabeli. Slovenija pa na primer nima vzpostavljene vzajemnosti z državami, kot so Rusija, Bosna in Hercegovina in Kosovo.

Tabela 2: Stanje vzajemnosti na dan 1. 10. 2013 med Slovenijo in tretjimi državami pri vračilu DDV davčnim zavezancem

Države	Vzpostavitev vzajemnosti
Kanada	da
Islandija	da
Izrael	da
Japonska	da
Južna Koreja	da
Liechtenstein	da
Makedonija	da
Norveška	da
Švica	da
Turčija	da
Srbija	da
Črna gora	da
Tajvan	da
Rusija	ne
Bosna in Hercegovina	ne
Kosovo	ne

Vir: Finančna uprava Republike Slovenije, Davek na dodano vrednost, Podrobnejši opis, 2015.

Če želijo davčni zavezanci, ki nimajo sedeža v državi članici EU, v Sloveniji uveljavljati vračilo DDV, plačanega v Sloveniji, lahko predložijo zahtevek za vračilo (Davek na dodano vrednost, podrobnejši opis):

- za obdobje, krajše od enega koledarskega leta in ne krajše od šestih mesecev, vendar znesek DDV, za katerega se vračilo zahteva, ne sme biti nižji od 400 evrov;
- za obdobje koledarskega leta ali za preostanek koledarskega leta. Ta zahtevek se lahko nanaša tudi na račune ali uvozne dokumente, ki niso bili sestavni del prejšnjih zahtevkov

in se nanašajo na transakcije, končane v tekočem koledarskem letu, vendar znesek DDV, za katerega se zahteva vračilo, ne sme biti nižji od 50 evrov.

Če želijo davčni zavezanci, ki nimajo sedeža v državi članici EU, v Sloveniji uveljavljati vračilo DDV, morajo (Davek na dodano vrednost, podrobnejši opis):

- slovenskemu davčnemu uradu predložiti zahtevek za vračilo DDV najpozneje do 30. junija po preteku koledarskega leta, v katerem je bil DDV zaračunan;
- predložiti račune oziroma elektronske uvozne carinske deklaracije;
- predložiti potrdilo pristojnega organa države, v kateri imajo sedež, da so zavezanci za DDV v tej državi. Potrdilo ne sme biti starejše od enega leta;
- z izjavo potrditi, da v obdobju, za katero prosijo za vračilo DDV, niso opravili nobene dobave blaga oziroma storitve, ki bi štela za dobavo, opravljeno v Sloveniji, razen zakonsko določenih storitev, se zavežejo, da bodo povrnili neupravičeno pridobljen znesek DDV.

Slovenija ne zahteva imenovanja davčnega zastopnika za davčne zavezance, ki nimajo sedeža v Sloveniji, imajo pa sedež v tretji državi, za vlaganje zahtevkov za vračilo DDV, plačanega v Sloveniji. Zahteva pa se, da se zahtevki za vračilo vlagajo v elektronski obliki preko sistema eDavki (FURS, 2016).

2.4 Vračilo DDV, plačanega v tretjih državah, slovenskim davčnim zavezancem

Vsaka od držav izven EU ima določena svoja pravila glede vlaganja zahtevkov za vračilo DDV davčnim zavezancem s sedežem v drugih državah. Nekatere tretje države, podobno kot Slovenija, zahtevajo, da je z državo vlagatelja zahtevka vzpostavljena vzajemnost, ni pa nujno. Prav tako nekatere države zahtevajo, da ima vlagatelj zastopnika s sedežem v državi, v kateri se zahteva vračilo DDV.

Glede na to, da veliko slovenskih davčnih zavezancev poslovno sodeluje z državami, ki niso članice EU, sem preverila, kakšne pogoje so določili za vlaganje zahtevkov za povračilo DDV tujim davčnim zavezancem v Švici in na Norveškem.

2.4.1 Zahtevek za vračilo DDV, plačanega v Švici

Švica je ena od držav, ki je sprejela postopke za vračilo DDV v skladu s Trinajsto direktivo Sveta EU. Informacije glede vložitve zahtevka za povračilo DDV, plačanega v Švici, je mogoče pridobiti na spletni strani Davčnega urada Švice.

Švica je ena tistih držav, ki zahteva, da davčni zavezanci, ki želijo vložiti zahtevek za vračilo

DDV, plačanega v Švici, imenujejo davčnega predstavnika, ki je rezident ali ima sedež družbe v Švici. Predstavnik v imenu davčnih zavezancev vloži zahtevek za vračilo na posebnih obrazcih št. 1222 in 1223 na švicarskem ministrstvu za finance. Kot velja za vse ostale države, vlagatelj ne sme imeti sedeža svoje ekonomske dejavnosti ali stalne poslovne enote v Švici. Vlagatelj mora ob zahtevku predložiti dokazilo o registraciji za namene DDV v rezidenčni državi. Dokazilo mora biti v uradnem jeziku Švice (nemščini, italijanščini, francoščini) ali v angleščini oziroma mora biti prevedeno v enega od navedenih jezikov. Davčni zavezanci, ki nimajo sedeža v Švici, lahko preko davčnega predstavnika predložijo zahtevek za vračilo le enkrat letno, in sicer najpozneje do 30. junija po poteku koledarskega leta, v katerem je bil DDV zaračunan. Zahtevek za vračilo se lahko vloži le, če znesek DDV, za katerega se vračilo zahteva, presega 500 švicarskih frankov (Refund of the Value Added Tax (VAT) to companies with their residential or business domicile on foreign territory, b.l.).

Glede na podatke raziskave, ki jo je opravil KPMG leta 2014, davčni zavezanci, ki vložijo zahtevo za vračilo DDV, plačanega v Švici, to prejmejo v obdobju 29-56 dni po vložitvi zahtevka. Prav tako je navedeno, da so vlagatelji redko predmet davčnega pregleda. V Švici lahko zahtevo za vračilo DDV vložijo tako davčni zavezanci kot davčni nezavezanci v drugi državi. Glede na raziskavo je Švica zelo učinkovita pri vračilu DDV tujim davčnim zavezancem, medtem ko je Slovenija nekoliko učinkovita (KPMG, 2014).

2.4.2 Zahtevek za vračilo DDV, plačanega na Norveškem

Tudi Norveška je poleg Švice sprejela postopke za vračilo DDV v skladu s Trinajsto direktivo Sveta EU. Informacije glede vložitve zahtevka za povračilo DDV, plačanega na Norveškem, je mogoče pridobiti na spletni strani norveškega davčnega urada.

Glavni pogoji za vračilo DDV na Norveškem so (Refund of VAT to foreign businesses, b.l.):

- davčni zavezanec ne sme biti registriran za namene DDV na Norveškem,
- davčni zavezanec ne sme imeti obdavčljivih dobav v zadnjih 12 mesecih,
- morajo biti dobave blaga in storitev, za katere vlaga zahtevek v poslovne namene,
- DDV se ne vrača za blago, ki je bilo pridobljeno ali uvoženo na Norveško z namenom prodaje na Norveškem.

Norveška ne zahteva, da davčni zavezanci, ki želijo vložiti zahtevek za vračilo DDV, plačanega na Norveškem, imenujejo pooblaščenega zastopnika. Če vlaga zahtevek pooblaščen zastopnik, mora k zahtevku predložiti originalno pogodbo, ki jo je potrdil odvetnik v norveškem, švedskem, danskem ali angleškem jeziku (Refund of VAT to foreign businesses, b.l.).

Davčni zavezanec vloži zahtevek za vračilo DDV na obrazcu RF-1032BE v norveškem, švedskem, danskem ali angleškem jeziku najpozneje do 30. junija po preteku koledarskega leta. Zahtevek za vračilo se lahko vlaga za najmanj 3 mesece, razen v primeru preostalega obdobja do konca koledarskega leta. Lahko pa se vlaga letno, polletno ali četrletno znotraj koledarskega leta. Najnižji znesek, za katerega se lahko vloži zahtevek, znaša 2.000 norveških kron oziroma 200 norveških kron, ko se zahtevek vlaga za preostalo obdobje. Poleg zahtevka morajo davčni zavezanci predložiti originalne račune in potrdilo javnega organa države davčnega zavezanca, da se davčni zavezanec ukvarja s komercialno dejavnostjo (Refund of VAT to foreign businesses, b.l.).

Po podatkih, objavljenih na spletni strani norveškega davčnega urada, je objavljena doba obravnave zahtevka za vračilo DDV tujim davčnim zavezancem približno šest mesecev.

3 VLAGANJE ZAHTEVKOV ZA VRAČILO DDV V PRAKSI

V strokovnih člankih je mogoče pogosto zaslediti, da davčni zavezanci ne oddajajo vlog za vračilo tujega DDV. Eden glavnih razlogov je po navedbah strokovnih člankov tudi zamudna priprava ustrezne dokumentacije, drugi razlog pa je nepoznavanje pravil glede vračila davka, saj ima vsaka država svoje posebnosti.

Kot smo spoznali, obstajajo mehanizmi za vračilo tujega DDV in kljub temu po raziskavi Evropske komisije iz leta 2004 kar 80 odstotkov evropskih davčnih zavezancev ne izkoristi možnosti vračila tujega DDV. Če bi davčni zavezanci izkoristili vlaganje zahtevkov za vračilo tujega DDV, bi si v primeru odobritve zahtevka lahko znižali stroške in ta denarna sredstva namenili v druge namene. Evropska komisija je v omenjeni raziskavi ocenila, da evropski davčni zavezanci vsako leto izgubijo šest milijard evrov (Šifrer, 2009).

3.1 Vlaganje zahtevkov kot uveljavljanje prihrankov

Pogosto se davčni zavezanci ne zavedajo, da s tem ko ne vložijo zahtevka za vračilo DDV, plačanega v tujini, pravzaprav izgubijo možnost za prihranek, ki bi ga lahko vložili v nadaljnji razvoj podjetja.

Na primeru slovenskega davčnega zavezanca, ki opravlja prevoze blaga v Nemčijo, si poglejmo prednost vlaganja zahtevkov. Slovenski davčni zavezanec, ki opravlja prevoze v Nemčijo, za gorivo za službeno tovorno vozilo plača račune v višini 1.000 evrov. DDV plačan v Nemčiji, znaša 160 evrov, saj znaša stopnja DDV v Nemčiji 19 odstotkov. Če davčni zavezanec vloži zahtevek za vračilo DDV, plačanega v Nemčiji, si zmanjša stroške goriva za 160 evrov. To pa pomeni, da si je v primerjavi s podjetjem, ki opravlja enake prevoze in ne vlaga zahtevkov za vračilo DDV, znižal stroške v višini 160 evrov.

Res je, da je znesek DDV, ki si ga davčni zavezanec v posamezni državi lahko povrne, odvisen od stopnje DDV v posamezni državi. Iz tabele 3 so razvidne stopnje DDV v posameznih državah članicah EU. Najvišjo splošno stopnjo za obračun DDV imajo na Madžarskem, in sicer 27 odstotkov, najnižjo pa v Luksemburgu 17 odstotkov. Slovenija je na 17. mestu po višini splošne stopnje za obračun DDV med državami članicami EU.

Iz tabele so razvidne 4 stopnje DDV. V Direktivi 2006/112/ES sta predpisana najnižja znižana stopnja DDV, ki ne sme biti nižja od 5 odstotkov, in najnižja splošna stopnja DDV, ki ne sme biti nižja od 15 odstotkov. V posebnih primerih, ki so navedeni v Direktivi 2006/112/ES, lahko država članica uporablja eno ali dve nižji stopnji od zgoraj navedenih, to sta super znižana stopnja in posebna stopnja. Če država želi uporabljati nižji stopnji od določenih mora pridobiti dovoljenje Komisije Sveta EU.

Tabela 3: Stopnje DDV v posameznih državah članicah EU

Država članica	Oznaka	Super znižana stopnja	Znižana stopnja	Splošna stopnja	Posebna stopnja
Avstrija	AT	-	10/13	20	13
Belgija	BE	-	6/12	21	12
Bolgarija	BG	-	9	20	-
Ciper	CY	-	5/9	19	-
Češka	CZ	-	10/15	21	-
Danska	DK	-	-	25	-
Estonija	EE	-	9	20	-
Finska	FI	-	10/14	24	-
Francija	FR	2,1	5,5/10	20	-
Grčija	EL	-	6/13	23	-
Hrvaška	HR	-	5/13	25	-
Irska	IE	4,8	9/13,5	23	13,5
Italija	IT	4	5/10	22	-
Latvija	LV	-	12	21	-
Litva	LT	-	5/9	21	-
Luksemburg	LU	3	8	17	14

se nadaljuje

Tabela 3: Stopnje DDV v posameznih državah članicah EU (nad.)

Država članica	Oznaka	Super znižana stopnja	Znižana stopnja	Splošna stopnja	Posebna stopnja
Madžarska	HU	-	5/18	27	-
Malta	MT	-	5/7	18	-
Nemčija	DE	-	7	19	-
Nizozemska	NL	-	6	21	-
Portugalska	PT	-	6/13	23	13
Romunija	RO	-	5/9	24	-
Slovaška	SK	-	10	20	-
Slovenija	SI	-	9,5	22	-
Španija	ES	4	10	21	-
Švedska	SE	-	6/12	25	-
Združeno kraljestvo	UK	-	5	20	-

Vir: European Commission, VAT Rates Applied in the Member States of the European Union, 2016.

Vlaganje zahtevkov se na prvi pogled res zdi enostavno, vendar se marsikatero podjetje pravzaprav ne zaveda te možnosti, tukaj bi izpostavila predvsem majhna podjetja, ki pogosto nimajo zagotovljenih resursov za spremljanje vseh predpisov, kot jih imajo v večjih podjetjih.

V Sloveniji so se v preteklosti davčni zavezanci pogosto obračali po pomoč glede vračila DDV na Gospodarsko zbornico Slovenije, kjer je bil strošek izvedbe postopka vračila davčnega zavezanca določen odstotek od povrnjenega DDV, ki je znašal od 7 % do 10 %, odvisno od povrnjenega DDV (Simončič, 2013). Zdaj pa se davčni zavezanci za pomoč lahko obrnejo na davčne svetovalce. Nekateri od njih jim nudijo le svetovanje glede upravičenosti vračila DDV v posameznih državah, drugi pa prevzamejo od naročnika tudi vlaganje zahtevkov za vračilo DDV, plačanega v tujini.

3.2 Težave v praksi in slabosti Direktive Sveta 2008/9/ES

Vlagatelji in davčni organi se pri postopkih vračila DDV pogosto srečujejo z nesoglasji zaradi različnega tolmačenja zakonodaje posamezne evropske članice (Klemen, 2009).

Najpogostejše težave so:

3.2.1 Prepozna vložitev zahtevka za vračilo DDV

V preteklosti se je dogajalo, da so davčni zavezanci podali tožbe proti davčnim uradom zaradi zavrnitve zahtevkov, ki so bili podani po preteku določenega obdobja za vložitev zahtevkov.

Takšen je bil primer nizozemskega davčnega zavezanca, ki je 27. julija 1999 vložil zahtevek za vračilo DDV, plačanega v Italiji. Italijanski davčni urad je zahtevek za vračilo zavrnil, saj je bil sicer ustrezen zahtevek vložen po poteku roka za vložitev. Nizozemski davčni zavezanec je podal sodbo proti italijanskemu davčnemu uradu, vendar je na koncu Evropsko sodišče odločilo, da je rok za vložitev zahtevka za vračilo DDV, določen v Trinajsti direktivi, prekluziven. To pomeni, da zahtevka za vračilo DDV ni mogoče vložiti po preteku 6-mesečnega roka, ki sledi koncu leta, na katero se davek nanaša (Simončič, 2013).

Naslednji primer, ki sem ga zasledila, je, da je davčni zavezanec, ki ni imel sedeža v Sloveniji, ampak v drugi državi članici, 30. december 2002 podal zahtevek za vračilo DDV na pristojni Davčni urad v Ljubljani. K zahtevku je predložil tudi 5 računov, ki so bili izdani v letu 2001. Davčni urad je zahtevek zavrnil z obrazložitvijo, da je rok za vložitev zahtevka zamujen, saj je bil rok za vračilo 30. junij 2002 (Klemen, 2009).

3.2.2 Vložitev zahtevka za vračilo neupravičenega DDV

Davčni zavezanci zaradi nepoznavanja davčne zakonodaje posamezne države vlagajo zahtevke za vračilo tujega DDV tudi za nabave blaga ali storitev, za katere jim vračilo DDV ne pripada.

Med pojasnili Davčne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju DURS) smo zasledili vprašanje, ki ga je zastavil španski davčni zavezanec. Davčni zavezanec iz Španije podal vprašanje glede pogojev za vračilo DDV, obračunanega na računih za hotele, hrano in najem vozil. Kot je zapisano v pojasnilu DURS, špansko podjetje ni upravičeno do vračila DDV, obračunanega na računih za hotele, hrano in najem vozil, kot je to določeno v členu 66 ZDDV-1 (DURS, 2013).

3.2.3 Nesporazum pri vračilu DDV zavezancu, ki nima sedeža v Sloveniji, zaradi predpisanih sestavin računa

Leta 2002 je prišlo do spora zaradi predpisanih sestavin računa pri vračilu DDV zavezancu, ki ima sedež v Avstriji. Davčni zavezanec je pri Davčnem uradu Ljubljana vložil zahtevek za vračilo DDV in v prilogi predložil račune, po katerih je bil DDV obračunan. Na računih

ni bilo podatka o vrsti in količini prodanega blaga oz. opravljenih storitev, zato je DURS zavrnil zahtevek za vračilo. Davčni zavezanec je podal tožbo na odločbo. Sodišče je zavrnilo tožbo, saj je davčni zavezanec predložil račune, ki niso vsebovali obveznih sestavin računa, ki se izdaja davčnemu zavezancu (Klemen, 2009).

Ko davčni zavezanci prejmejo račun, na katerem je obračunan tuji DDV, morajo preveriti, ali so na računu zavedene vse obvezne sestavine računa. Saj lahko država vračila, v primeru manjkajočih sestavin na računu zahtevek za vračilo DDV, plačanega v tujini, zavrne.

3.2.4 Jezikovna ovira

V členu 12 Direktive Sveta 2008/9/ES je zapisano, da vsaka država članica vračila določi, v katerem jeziku oziroma v katerih jezikih vlagatelj navede podatke v zahtevku za vračilo ali druge dodatne podatke.

Da bi vsak davčni zavezanec, ki prejme odločitev davčnega organa države vračila in ne pozna jezika davčnega organa, ki je odločbo izdal, preprosto in nedvoumno ugotovil, iz katerega razloga mu je davčni organ zavrnil zahtevo za vračilo davka, so v vseh državah članicah enotno označene oznake razlogov za zavrnitev ali delno zavrnitev zahtevkov (FURS, 2016). Enotno označene oznake razlogov za zavrnitev ali delno zavrnitev zahtevkov so predstavljene v Prilogi 1.

Kljub temu, da so določene oznake za zavrnitev ali delno zavrnitev, kar omogoča davčnemu zavezancu, da razume razlog zavrnitve ali delne zavrnitve. Še vedno pa večina držav članic zahteva, da je potrebno podati odgovore na zahtevke po dodatnih informacijah ali morebitno pritožbo na zahtevek v nacionalnem jeziku, kar lahko za vlagatelja predstavlja dodatne stroške.

Smiselno bi bilo, da bi se določili tudi skupni jeziki, ki bi veljali tako v primeru podajanja odgovorov na zahtevke po dodatnih informacijah kot v primeru vlaganja pritožb na zahtevek v nacionalnem jeziku države vračila in v angleškem jeziku.

3.2.5 Plačilo obresti

Ker v Osmi direktivi, ki je bila v veljavi pred Direktivo Sveta 2008/9/ES, obresti za zamudo pri vračilu niso bile opredeljene, nekatere države članice vračila še vedno uporabljajo ustaljeno prakso in obresti ne nakazujejo. V takih primerih mora vlagatelj obresti zahtevati posebej in se pri tem ravnati v skladu s pritožbenimi postopki in pravili države članice vračila, kar pa seveda pomeni dodatne stroške in dolgotrajno čakanje na odločbo organa države vračila (Simončič, 2013).

3.2.6 Države članice vračila ne upoštevajo rokov

Naslednja pomanjkljivost Direktive Sveta 2008/9/ES je tudi, da v njej ni opredeljenih sankcij oziroma kazni za davčne organe držav članic vračila. V direktivi so opredeljene le sankcije oziroma kazni za nepravilno ravnanje vlagateljev zahtevkov. Glede na to, da se nekatere članice vračila ne držijo predpisanih rokov, bi morale biti določene tudi sankcije za davčne urade (Simončič, 2013).

3.2.7 Dodatne informacije

V primerih, ko država članica vračila ugotovi, da za odločitev o zahtevku nima dovolj ustreznih informacij, lahko zahteva dodatna pojasnila. Dodatna pojasnila lahko zahteva večkrat, dokler ne odloči, da ima na voljo dovolj informacij, da lahko odobri ali zavrne zahtevek. Država članica vračila zahteva, da se dodatna pojasnila pošljejo po navadni ali elektronski pošti ali preko elektronskega portala, ki ga v ta namen vzpostavi država članica vračila. Zaradi načina podajanja dodatnih pojasnil se postopek pogosto lahko zavleče. Rešitev za lažje spremljanje komunikacije med državo članico vračila in vlagateljem bi bila, da bi vlagatelj podajal dodatna pojasnila kot nadaljnje priloge k zahtevku na katerega se nanašajo (Simončič, 2013).

3.2.8 Pritožba

Kot smo že omenili v predhodnih točkah, Direktiva Sveta 2008/9/ES vlagatelju daje možnost vložitev pritožbe v primeru zavrnitve zahtevka za vračilo DDV. Pritožbo je treba vložiti v državi članici vračila v obliki in rokih, kot veljajo za vložitev zahtevkov za vračilo oseb s sedežem v tej državi. Vložitev zahtevkov je pogosto potrebna v nacionalnem jeziku države vračila, prav tako pa je pogosto zahtevan zastopnik, ki v imenu vlagatelja vloži pritožbo (Simončič, 2013). Možnosti odločitve v korist vlagatelja so običajno zelo majhne, postopek pa je dolgotrajen, kar za vlagatelja ponovno predstavlja dodatne stroške.

4 ODDAJA ZAHTEVKA ZA VRAČILO DDV, PLAČANEGA V TUJIH DRŽAVAH, NA PRIMERU MALEGA PODJETJA

V prejšnjih poglavjih so predstavljeni pogoji in postopki za vračilo v tujini plačanega DDV davčnim zavezancem. Predstavljene so tudi težave, s katerimi se soočajo davčni zavezanci, ki si želijo povrniti v tujini plačan DDV.

V nadaljevanju želim predstaviti, kako se je vlaganja zahtevkov za vračilo DDV, plačanega v tujini, lotilo majhno podjetje, ki ima sedež v Sloveniji. Predstavila bom, kako so se lotili zbiranja informacij, priprave dokumentacije, odločanja o tem, katere zahtevke vložiti, in vlaganja zahtevkov za vračilo tujega DDV. Na primeru majhnega slovenskega podjetja bodo

predstavljene odločitve, ki jih je moralo majhno podjetje sprejemati glede oddaje zahtevkov za vračilo, ter s kakšnimi težavami se je srečalo pri tem.

4.1 Predstavitev podjetja ABC

Podjetje ABC je manjše proizvodno podjetje, ki posluje s tujino, predvsem z drugimi državami članicami EU. Podjetje večino svojih izdelkov proda v tujino, in sicer je izvoz v letu 2015 predstavljal 76 odstotkov prihodkov od prodaje, od tega so znašali prihodki od prodaje v države članice EU 56 odstotkov, prihodki od prodaje v tretje države pa 20 odstotkov celotnih prihodkov od prodaje. Ker je podjetje izvozno naravnano, se mora udeleževati sejmov v tujini, kjer predstavlja svoje izdelke, prav tako predstavniki podjetja obiskujejo poslovne partnerje v tujini, saj le tako krepijo dobre poslovne odnose.

Kljub temu, da sodelovanje na sejmih predstavlja velik finančni zalogaj za podjetje je izredno pomembno, da se jih udeležuje, saj tako širši množici predstavi svoje nove izdelke. In čeprav so informacije preko interneta najhitrejše in najcenejše, je še vedno izredno pomembno, da se podjetja predstavljajo na sejmih, kar je potrdila tudi anketa mednarodnega registra sejmov AUMNA v kateri 80 odstotkov strokovnjakov meni, da so sejmi še vedno najučinkovitejša oblika tržnega komuniciranja (Association of the German Trade Fair Industry, 2014).

Podjetje ABC se s tujim DDV srečuje predvsem pri obračunih potnih nalogov za poslovne poti v tujino. Računov z zaračunanim tujim DDV imajo veliko, vendar so zneski na računih praviloma majhni.

V majhnem podjetju ABC so se v letu 2015 prvič odločili za vlaganje zahtevkov za povračilo tujega DDV, saj je bil obseg poslovnih poti predstavnikov podjetja k poslovnim partnerjem v tujini v predhodnih letih manjši, poleg tega pa so strankam v letu 2015 ponudili tudi dostavo blaga z lastnimi prevoznimi sredstvi, v preteklih letih pa so za dostavo tujim kupcem večinoma uporabljali zunanje prevoznike.

4.2 Pridobivanje informacij o postopkih in upravičenosti vlaganja zahtevkov

Ker so se v podjetju ABC prvič odločili za vlaganje zahtevkov, so se najprej lotili zbiranja osnovnih informacij o vlaganju zahtevkov o tem, kdo je upravičen do vlaganja zahtevkov in za katere stroške si lahko povrnejo DDV. Informacije so pridobili v ZDDV-1, Direktivi sveta 2008/9/ES, publikaciji FURS Davek na dodano vrednost, Podrobnejši opis ter v različnih domačih in tujih strokovnih člankih, najdenih na spletnih naslovih. V člankih so avtorji izpostavili glavne težave pri oddajanju zahtevkov in podajali različne nasvete, kako naj davčni zavezanci vlagajo zahtevke za povračilo tujega DDV.

Kot ugotavljajo avtorji člankov, se davčni zavezanci pogosto srečujejo z zapleteno zakonodajo, posebnimi pravili glede vlaganja zahtevkov in visokimi stroški, ki so povezani s tem (Charlet & Buydens, 2009). Veliko pozornost avtorji namenjajo spodbujanju podjetij, naj si z vlaganjem zahtevkov povrnejo DDV, plačan v tujini. V teh člankih avtorji predstavijo načine, najnižje zneske, roke, do katerih je treba vložiti zahtevek, in posebnosti po posameznih državah, za katere stroške si davčni zavezanci lahko povrnejo DDV (Ernst & Young, 2014, 2016; Deloitte, 2015; KPMG, 2014; Jež, 2015).

Koristne informacije pa je bilo mogoče pridobiti tudi iz članka, ki je bil objavljen v The Tax Journal, v katerem avtorja predstavita pomembnost vlaganja zahtevkov za vračilo DDV za podjetja in sodelovanje OECD na tem področju (Charlet & Buydens, 2009). V vodniku po vračilu DDV za Evropo pa so predstavljene osnovne informacije za vračilo tujega DDV po posameznih evropskih državah (Deloitte, 2015).

4.3 Priprava dokumentov

Po pridobitvi osnovnih informacij so v podjetju zbrali vse račune iz leta 2015, na katerih je zaveden tuji DDV. Račune so razdelili po posameznih državah in ugotovili, da so v letu 2015 račune s tujim DDV prejeli v 19 državah. Od tega v 14 državah članicah EU in v 5 državah izven EU.

Račune so glede na državo izdajatelja razdelili v 3 skupine:

- države izven EU, s katerimi Slovenija nima vzpostavljene vzajemnosti glede vračila DDV,
- države izven EU, s katerimi ima Slovenija vzpostavljeno vzajemnost glede vračila DDV,
- države članice EU.

Po razdelitvi držav v skupine in pregledu skupnih zneskov DDV po posameznih državah so ugotovili, da iz nekaterih držav za slovenske davčne zavezance ni možno povračilo DDV, da v nekaterih državah ne dosega pogojev za vložitev zahtevka in da v nekaterih državah ni smotrno vlaganje zahtevkov.

4.4 Vračilo tujega DDV ni možno

Po razdelitvi držav v skupine so ugotovili, da vračila DDV ne morejo pridobiti od 4 držav, s katerimi Slovenija nima vzpostavljene vzajemnosti. Te države so Avstralija, Bosna in Hercegovina, Dubaj in Savdska Arabija.

Ugotovili so tudi, da vračila DDV ne morejo pridobiti od Švice, s katero ima Slovenija sicer

vzpostavljeno vzajemnost. Najnižja vrednost DDV, za katero se lahko vloži zahtevek za vračilo, predpisana v pravilniku švicarskega davčnega urada, znaša 500 švicarskih frankov, ki pa je podjetje ABC v letu 2015 ni doseglo.

Pri pregledu računov, prejetih od drugih držav članic so v podjetju ABC ugotovili, da imajo račune prejete iz 14 držav članic, vendar so pri 9 državah zneski DDV nižji od 50 evrov, kolikor znaša minimalen znesek za vlaganje zahtevka za vračilo DDV, določen v Direktivi 2008/9/ES. Zahtevkov za vračilo DDV za države Anglija, Belgija, Danska, Italija, Madžarska, Nizozemska, Poljska, Romunija in Švedska podjetje ABC ne more vložiti, saj znesek DDV, plačanega v posamezni državi, ne presega minimalnega zneska za vložitev zahtevka.

4.5 Vračilo tujega DDV ni smotrno

Za državi Francija in Hrvaška, kjer znesek DDV presega 50 evrov, vendar ne presega 200 evrov so se odločili, da vlaganje zahtevka ni smotrno, saj bi stroški vlaganja zahtevka presegli znesek vrnjenega DDV. Da v omenjenih državah vlaganje zahtevka zanje ni smiselno, so se odločili na podlagi ocene stroškov, ki bi jih imeli z vlaganjem zahtevkov.

Pri izračunu stroškov vlaganja zahtevkov so se odločili, da bodo upoštevali:

- stroške davčnega svetovalca, saj v podjetju še nikoli niso vlagali zahtevkov za vračilo DDV in bi potrebovali pomoč glede upravičenosti vračila DDV za posamezne nabave blaga in storitev ter za posamezne države, ter
- stroške dela zaposlenega, ki bo pripravljal dokumentacijo in vlagal zahtevke.

Pridobili so ponudbe 5 davčnih svetovalcev o ceni svetovalne ure in ugotovili, da se cena ure svetovanja giblje med 100 in 150 evri. Število zaračunanih ur pa je odvisno od števila in kompleksnosti vprašanj. V podjetju ABC so po pogovoru z davčnimi svetovalci ocenili, da bi davčni svetovalec porabil v povprečju 2 uri za posamezno državo, saj je zaračunan DDV vezan predvsem na opravljene storitve nastanitve v hotelih, reprezentanco, prevoze in sejme. Pri izračunu so upoštevali najnižjo ceno davčnega svetovalca, ki je znašala 100 evrov na uro.

Zaposleni bi za pripravo računov, komunikacijo z davčnim svetovalcem in vlaganje zahtevkov porabili ocenjeno 2 uri za posamezno državo. Če predpostavljamo, da se s tem ukvarja zaposleni, ki ima v aprilu 2016 povprečno bruto plačo 1.571 evrov, to pomeni, da znašajo stroški zaposlenega za vsako državo 18 evrov. Ob teh ugotovitvah pridemo do tega, da se podjetju ne izplača oddajati zahtevkov za vračilo DDV v primeru da DDV znaša manj kot 218 evrov.

V primeru vsakoletnega vlaganja zahtevkov v zgoraj omenjeni državi bi se podjetje lahko

odločilo za vlaganje zahtevkov kljub višjim stroškom prvo leto. Podjetje namreč v naslednjih letih ne bi potrebovalo ponovne pomoči davčnega svetovalca, zaposleni pa bi porabili manj časa za pridobivanje informacij o postopkih glede vlaganja zahtevkov za vračilo tujega DDV.

4.6 Vračilo tujega DDV ni možno zaradi manjkajočih sestavin na računu

V podjetju so želeli vložiti zahtevek za vračilo DDV, plačanega v Španiji, ki je znašal nad 200 evri. V podjetju ABC so želeli povrniti DDV, ki je bil zaveden na računih španskih davčnih zavezancev za opravljene nastanitvene in gostinske storitve. Račune z obračunanim španskim DDV so pridobili zaposleni med poslovno potjo v Barcelono. Računi, ki so jih zaposleni prejeli, niso bili izdani na podjetje, ampak na zaposlenega. V pogojih za vračilo DDV plačanega v Španiji, je zavedeno, da morajo biti računi za nastanitvene in gostinske storitve izdani na podjetje ABC. Zahtevek za vračilo DDV bi bil tako zavržen, saj ne izpolnjuje pogojev, ki jih je določila Španija.

V podjetju bodo v prihodnje pozorni, da bodo na računih, na katerih bo zaračunan DDV, prejetih od tujih davčnih zavezancev, navedene vse potrebne sestavine, saj bodo tako upravičeni do povračila DDV.

4.7 Vlaganje zahtevkov

V podjetju ABC so se odločili, da bodo vložili zahtevka za vračilo DDV, plačanega v Avstriji in Nemčiji. V podjetju ABC so pred oddajo vloge še enkrat preverili upravičenost vlaganja zahtevkov za vračilo DDV po posameznih državah.

Splošna stopnja DDV v Avstriji znaša 20 odstotkov, znižana stopnja pa 10 oziroma 13 odstotkov. V Avstriji uporabljajo še posebno stopnjo za DDV. Avstrija ima omejitve glede vračila DDV za storitve in dobave, vezane na osebna vozila ter gostinske in nastanitvene stroške. Izjema pri osebnih vozilih so motorna vozila avtošol, motorna vozila za predstavitvene namene, motorna vozila, ki so namenjena izključno za komercialno nadaljnjo prodajo, in motorna vozila, ki se uporabljajo v obsegu vsaj 80 % za komercialni prevoz potnikov ali za komercialne najeme. Pri gostinskih in nastanitvenih stroških pa so izvzete storitve, ki so neposredno opravljene v poslovne namene in za katere je mogoče dokazati, s kakšnim namenom so bile opravljene.

Nemčija je med najugodnejšimi državami za povračilo DDV, saj ima zelo malo omejitev. Splošna stopnja DDV v Nemčiji znaša 19 odstotkov, znižana stopnja pa 7 odstotkov.

V podjetju so po pregledu upravičenosti zahtevanja DDV za vračilo tujega davka ugotovili, da so upravičeni do povračila DDV po 77 računih, prejetih v Avstriji, in po 41 računih,

prejetih v Nemčiji. Skupna vrednost DDV, za katerega imajo pravico zahtevati povračilo, znaša v Avstriji 912 evrov, v Nemčiji pa 632 evrov, kar skupaj znaša 1.544 evrov. Večina računov v obeh državah se je nanašala na dobavljeno gorivo za tovorna vozila, preostali računi so bili za gostinske storitve, hotelske storitve, prevoz z javnimi sredstvi, obisk sejmov.

Zahtevke za vračilo tujega DDV v državah članicah EU se vlaga preko portala eDavki. Dostop do portala za podjetja je možen s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Zaposleni, ki je oddajal zahtevke za vračilo, je že imel aktivno kvalificirano digitalno potrdilo, zato njegova dodatna pridobitev ni bila potrebna.

Zaposleni je po prijavi na portal eDavki odprl obrazec VATR-APP in na začetku izbral državo, v kateri zahteva vračilo DDV za podjetje ABC. Nato je v obrazcu vpisal potrebne podatke o vlagatelju, kot so naziv in polni naslov vlagatelja, davčna številka, kontaktni podatki, obdobje vračila, za katerega vlaga zahtevke, opis poslovne dejavnosti, za katero je pridobil blago in storitve, podatki o bančnem računu in izjava, da je zahtevek vložen v skladu z Direktivo Sveta 2008/9/ES. V nadaljevanju izpolnjevanja zahtevka je zaposleni vnesel še vse potrebne podatke o računih, za katere želi povračilo DDV. Ti podatki so številka računa, datum izdaje računa, ali je račun poenostavljen, naziv dobavitelja, naslov dobavitelja, koda države, DDV-številka dobavitelja, tip ID-števila dobavitelja, država izdajatelja ID-števila, koda blaga, oznaka valute vračila, davčna osnova, znesek DDV in znesek odbitnega DDV.

Na koncu je zahtevek vložil še z digitalnim podpisom. Podjetje ABC v portal eDavki prejme potrdilo o vložitvi obrazca VAT-APP. Ko zahtevek prejmeta pristojna urada v Avstriji in Nemčiji, podjetje ABC od njiju prejme obvestilo o sprejetju vloge z referenčno številko, pod katero je zahtevek zaveden.

4.8 Davčna obravnava tujega DDV, ko zahtevkov ni mogoče vložiti

Podjetju ABC lahko, čeprav za nekatere države niso mogli vložiti zahtevkov, za druge države pa se niso odločili za vlaganje zahtevkov, znesek DDV priznajo kot davčno priznan strošek v obračunu davka od dohodka pravnih oseb. Kot je zapisano v ZDDPO-2 v členu 30 tujega DDV ne naštevajo med nepriznanimi odhodki, kar pomeni, da se v primeru nepomembnega zneska ali če bi stroški vlaganja zahtevka presegli znesek v tujini plačanega DDV, znesek tujega DDV lahko šteje kot davčno priznan strošek v okviru osnovnega stroška storitve ali blaga. Ko pa zneski DDV niso nepomembni in se vračilo DDV ne zahteva v posameznih državah, se strošek DDV ne obravnava kot davčno priznan strošek (Prislan, 2014).

4.9 Stroški in prihranek podjetja ABC z vložitvijo zahtevkov

V primeru, da podjetju ABC oba oddana zahtevka odobrijo v celoti, bo znašalo vračilo tujega

DDV 1.544 evrov. Od zneska pričakovanega vračila tujega DDV je treba odšteti še stroške vlaganja zahtevkov.

Za izračun bom uporabila podatke, pridobljene v točki 4.5 in sicer cena 1 ure svetovanja davčnega svetovalca znaša 100 evrov in 9 evrov na opravljeno uro zaposlenega, ki je pripravljala zahtevka. Davčni svetovalec je opravil 4 ure, kar znaša 400 evrov, zaposleni pa je za pripravo računov, komunikacijo z davčnim svetovalcem in vlaganje zahtevkov porabil 32 ur, kar znaša 288 evrov.

Skupni strošek vlaganja zahtevkov za vračilo DDV, plačanega v Nemčiji in Avstriji v letu 2015, znaša 688 evrov. Podjetje ABC pričakuje, da bo z oddajo zahtevkov za vračilo privarčevalo 856 evrov. Privarčevan znesek se v primeru celotne ali delne zavrnitve zahtevka lahko hitro zmanjša.

V primeru vlaganja zahtevkov za vračilo DDV, plačanega v Avstriji in Nemčiji, bo imelo podjetje ABC v naslednjem letu večje prihranke, saj ne bo potrebna ponovna pomoč davčnega svetovalca, zaposleni pa bo porabil manj časa za pridobivanje informacij o postopkih glede vlaganja zahtevkov za vračilo tujega DDV.

5 RAZISKAVA O VLAGANJU ZAHTEVKOV ZA VRAČILO TUJEGA DDV MED SLOVENSKIMI PODJETJI

V prvih poglavjih diplomskega dela smo spoznali, kako in pod kakšnimi pogoji si davčni zavezanci lahko povrnejo DDV plačan v drugih državah, in težave, s katerimi se soočajo davčni zavezanci pri oddaji zahtevkov. Nato smo se seznanili, kako se je z vlaganjem zahtevkov za vračilo DDV, plačanega v tujini, sprijelo majhno podjetje, ki ima sedež v Sloveniji. Za konec pa želim predstaviti ugotovitve raziskave glede vlaganja zahtevkov slovenskih podjetij.

5.1 Namen in cilj raziskave

Namen raziskave je ugotoviti, v kolikšni meri slovenski davčni zavezanci vlagajo zahtevke za vračilo DDV, plačanega v tujini, v kolikšni meri vlagajo zahtevke za vračilo tujega DDV v državah članicah EU, v kolikšni meri vlagajo zahtevke za vračilo tujega DDV v državah izven EU in razloge, zakaj davčni zavezanci v večji meri ne oddajajo zahtevkov za vračilo tujega DDV.

V diplomskem delu želim preveriti, ali velja, da veliko davčnih zavezancev ni seznanjenih z zakonodajo na podlagi vračila DDV in da je vlaganje zahtevkov kljub poenostavitvam, ki jih je sprejel Svet EU v Direktivi 2008/9/ES, še vedno zelo kompleksno.

5.2 Metodologija raziskave

Ker sem potrebovala podatke o praksi slovenskih podjetij glede vlaganja zahtevkov za vračilo tujega DDV, sem zbrala podatke s pomočjo spletnega vprašalnika. Prednosti takega zbiranja podatkov so časovna neomejenost, saj je spletni vprašalnik mogoče izpolnjevati 24 ur na dan, geografska neomejenost, saj je spletni vprašalnik mogoče izpolnjevati kjerkoli, izpolnjena so vsa zastavljena vprašanja, saj njihovo izpuščanje ni mogoče in je zato kakovost podatkov boljša ter ni tveganja pristranskosti anketiranja, saj je anketa anonimna.

Vprašalnik sem posredovala 700 slovenskim podjetjem, katerih kontaktne podatke sem pridobila na spletnem naslovu Poslovnega informatorja Republike Slovenije. V analizo sem vključila naključno izbrana aktivna podjetja, ki niso v postopkih stečaja, prisilne poravnave ali likvidacije. V analizo so bili vključeni davčni zavezanci različnih velikosti iz vseh regij Slovenije. Izbranim podjetjem sem preko elektronske pošte poslala elektronski naslov do spletnega vprašalnika.

Vprašalnik je bil zastavljen stopenjsko in sicer tako, da izpolnjevalec izpolni le vprašanja, ki so relevantna zanj. Če bi torej izpolnjevalec že pri prvem vprašanju, ki se glasi: »Ali ste zavezanec za DDV?«, odgovoril negativno, bi že po prvem vprašanju končal izpolnjevanje vprašalnika, saj nadaljnjo izpolnjevanje zanj ne bi bilo smiselno.

Vprašalnik je bil zasnovan z namenom ugotoviti, kolikšen delež slovenskih podjetij je seznanjen z Direktivo 2008/9/ES in koliko podjetij vlaga zahtevke za vračilo v tujini plačanega DDV. Anketna vprašanja so predstavljena v Prilogi 2.

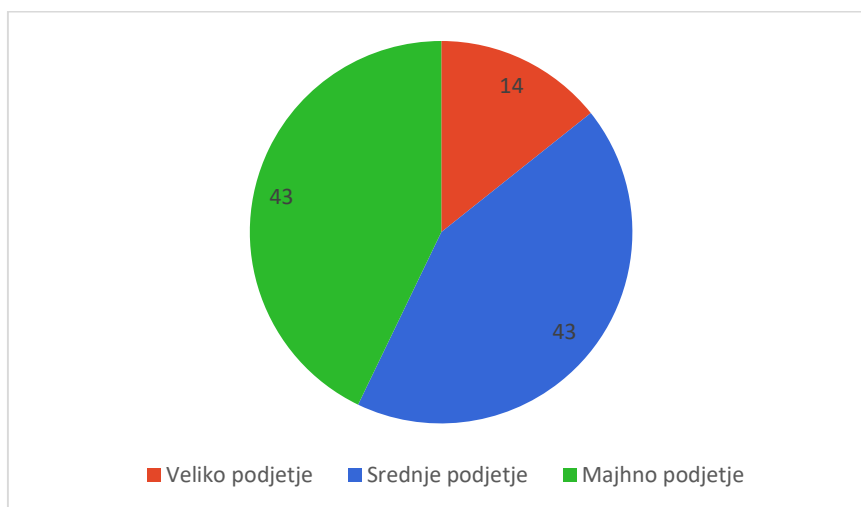
5.3 Analiza rezultatov raziskave

V pregledu ankete se bom posebej posvetila odgovorom majhnih podjetij, saj me v nalogi zanima predvsem ali majhna podjetja poznajo možnost vračila v tujini plačanega DDV in ali vlagajo zahtevke za vračilo v tujini plačanega DDV.

5.3.1 Struktura sodelujočih podjetij

Poslano anketo je od 700 podjetij izpolnilo 119 davčnih zavezancev, kar predstavlja 17 odstotkov podjetij, ki sem jim poslala anketo. Vsa podjetja, ki so izpolnila anketo, so davčni zavezanci. S slike 1 je razvidna struktura sodelujočih v anketi.

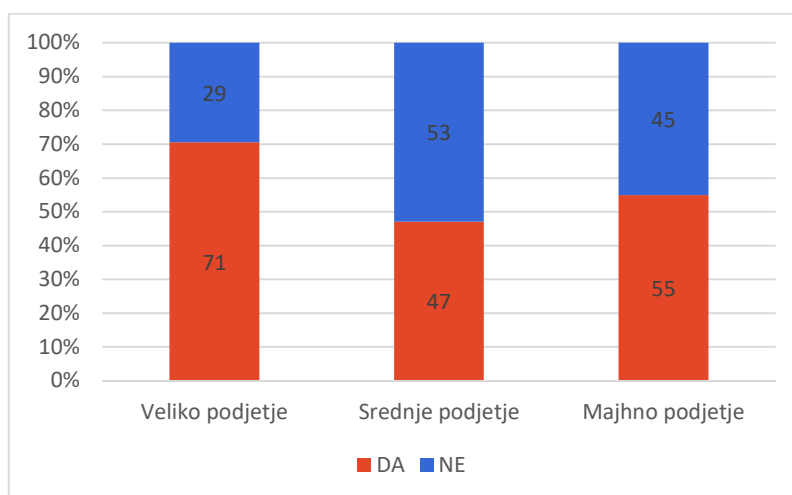
Slika 1: Struktura sodelujočih v anketi glede na velikost podjetja

Anketo je izpolnilo 17 predstavnikov velikega podjetja, 51 predstavnikov srednje velikega podjetja in 51 predstavnikov majhnega podjetja.

Glavna pogoja za izpolnjevanje celotne ankete sta bila, da v podjetju prejemajo tuje račune z zavedenim DDV in da so sodelujoči zavezanci za DDV. Med vsemi sodelujočimi so vsi izpolnili pogoj, da so zavezanci za DDV. Pogoj, da prejemajo tuje račune z zavedenim DDV, pa je izpolnjevalo 64 sodelujočih, kar predstavlja 54 odstotkov vseh sodelujočih. Na sliki 2 je prikazana struktura anketiranih podjetij glede na to, ali v podjetju prejemajo račune z zavedenim DDV ali ne.

Slika 2: Struktura anketiranih podjetij, glede na to ali v podjetju prejemajo račune z zavedenim tujim DDV ali ne

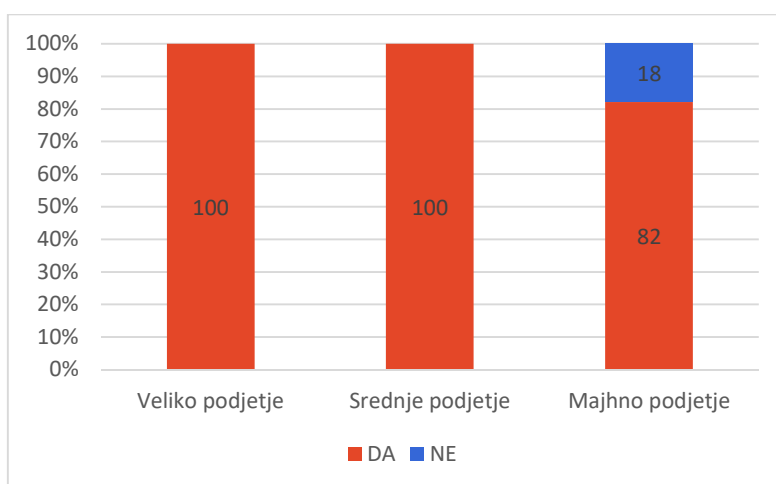

V anketi sem ugotovila, da 28 od 51 majhnih podjetij, kar predstavlja 55 odstotkov majhnih podjetij, ki so izpolnila anketo, prejema račune z obračunanim tujim DDV. Tuje račune prejema tudi 47 odstotkov anketiranih srednje velikih podjetij in 71 odstotkov velikih podjetij.

5.3.2 Oddajanje zahtevkov za vračilo tujega DDV

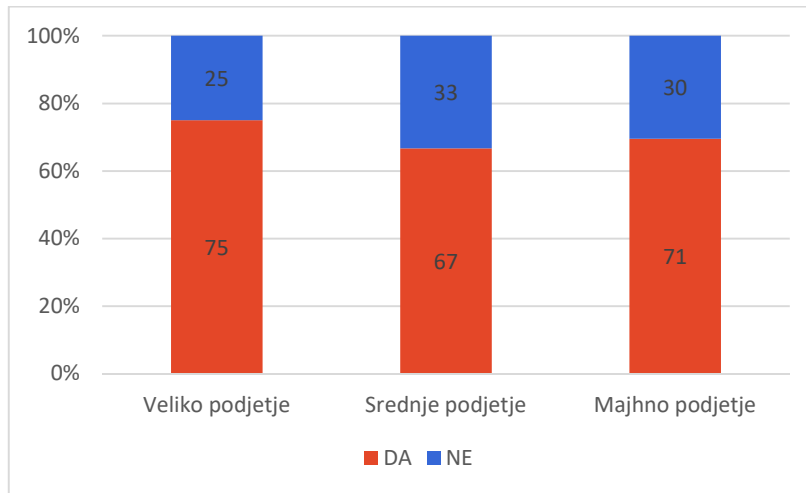
Eno glavnih vprašanj v anketi je bilo tudi, ali so slovenski davčni zavezanci seznanjeni z možnostjo vračila DDV, plačanega v tujini. Odgovori anketirancev so razvidni s slike 3, in sicer je kar 92 odstotkov davčnih zavezancev, ki v podjetju prejema račune z obračunanim DDV iz drugih držav seznanjenih z možnostjo vlaganja zahtevkov za povračilo tujega DDV. Za možnost vlaganja zahtevkov za vračilo tujega DDV niso vedeli le v 5 majhnih podjetjih, kar predstavlja 8 odstotkov vseh anketirancev, ki prejema račune iz tujine, oziroma 18 odstotkov anketiranih udeležencev iz malih podjetij.

Slika 3: Seznanjenost sodelujočih z možnostjo oddajanja zahtevkov za vračilo tujega DDV

Podjetjem, ki so na predhodno vprašanje odgovorila, da so seznanjena z možnostjo vračila tujega DDV, smo zastavili vprašanje, ali vlagajo zahtevke za vračilo DDV. S slike 4 je razvidno, da je 16 od 23 majhnih podjetij, kar predstavlja 70 odstotkov majhnih podjetij, v preteklosti že oddalo zahtevek za vračilo DDV iz druge države članice EU. Prav tako je zahtevek za vračilo že oddalo 9 od 12 velikih podjetij, kar predstavlja 75 odstotkov vseh velikih podjetij, in 16 od 24 srednje velikih podjetij, kar predstavlja 67 odstotkov vseh srednjih podjetij, ki prejema tuje račune in so seznanjena z možnostjo povračila DDV.

Slika 4: Delež podjetij, ki oddajajo zahteve za vračilo tujega DDV

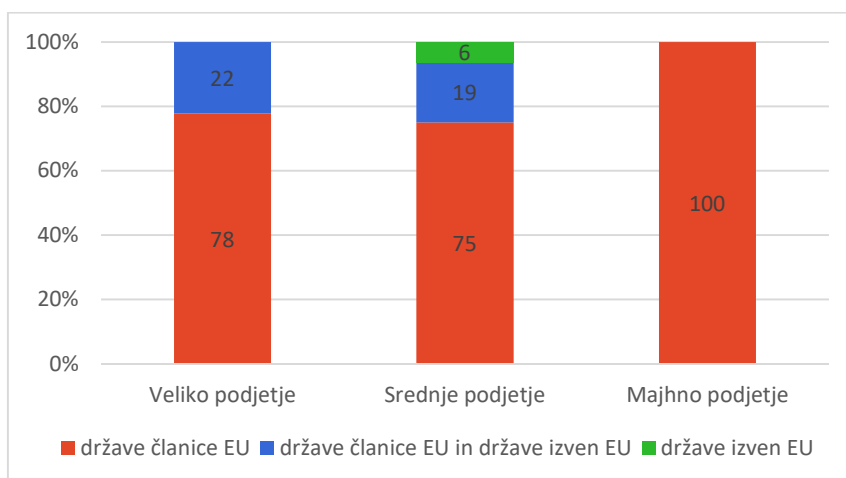

S slike 5 je razvidno, da največ slovenskih podjetij vloga zahteve za vračilo DDV, plačanega v državah članicah EU. Le 15 odstotkov podjetij vloga zahteve v državi, ki ni članica EU, med njimi pa ni nobenega majhnega podjetja.

Med srednjimi podjetji, ki so sodelovala v raziskavi in so vložila zahtevek za vračilo, je 75 odstotkov zahtevek za vračilo vložilo v državi članici EU, 19 odstotkov jih je zahtevek vložilo v državi članici in državi izven EU ter 6 odstotkov le v državi izven EU.

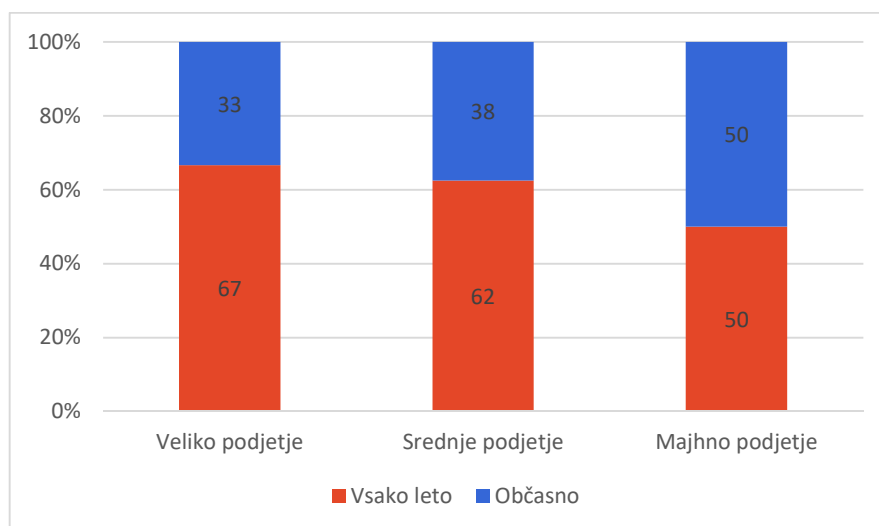
Med velikimi podjetji, ki so sodelovala v raziskavi in so vložila zahtevek za vračilo jih je 78 odstotkov zahtevek za vračilo vložilo v državi članici EU ter 22 odstotkov v državi članici in državi izven EU.

Slika 5: Delež podjetij glede na države vlaganja zahtevkov za vračilo tujega DDV

Iz ankete je razvidno, da podjetja vlagajo zahtevke po potrebi, saj 59 odstotkov anketirancev oddaja zahtevke vsako leto, 41 odstotkov pa jih oddaja občasno. Vsako leto vlaga zahtevke 67 odstotkov velikih podjetij. Med malimi podjetji je podjetij, ki zahtevke oddajajo vsako leto, le polovica, med srednjimi podjetji pa 63 odstotkov. Kot je razvidno s slike 6, se največ majhnih podjetij odloča za vlaganje zahtevkov za vračilo v tujini plačanega davka za vsako leto posebej.

Slika 6: Delež podjetij glede na pogostost vlaganja zahtevkov za vračilo tujega DDV

Kljub poznavanju možnosti za vračilo DDV, plačanega v tujini, pa zahtevka za vračilo tujega DDV ni vložilo 30 odstotkov anketirancev, ki vedo, da si z zahtevkom lahko povrnejo tuji DDV. Pri navedbi razlogov, zakaj še nikoli niso vložili zahtevka za vračilo DDV, so imela anketirana podjetja več možnosti.

Kot razloge zakaj zahtevka še nikoli niso vložili so navedli:

- znesek tujega DDV je prenizek, da bi bilo vlaganje zahtevka smiselno – odgovor 6 sodelujočih;
- vlaganje zahtevka bi vzelo preveč časa – odgovor 3 sodelujočih;
- niso imeli pravice do povračila DDV v državi v kateri je bil račun izdan – odgovor 3 sodelujočih;
- priprava dokumentacije ter zbiranje informacij je prezahtevno – odgovor 2 sodelujočih;
- vlaganje zahtevka bi vzelo preveč časa in priprava dokumentacije ter zbiranje informacij je prezahtevno – odgovor 2 sodelujočih;
- ne poznamo postopkov za vložitev zahtevka – odgovor 1 sodelujočega;
- zahtevke v imenu podjetja vlaga pooblaščenec – odgovor 1 sodelujočega.

Iz odgovorov anketirancev je razvidno, da je najpogostejši razlog zakaj se slovenski davčni zavezanci ne odločajo za vložitev zahtevkov za vračilo DDV, plačanega v tujini, predvsem to, da je znesek tujega DDV prenizek, da bi bilo vlaganje zahtevka smiselno. Tak odgovor je podal 1 sodelujoči iz velikega podjetja, 2 sodelujoča iz srednje velikega podjetja in 3 sodelujoči iz majhnega podjetja.

Pogosti odgovori so bili tudi, da bi vlaganje zahtevka vzelo preveč časa in da sta priprava dokumentacije ter zbiranje informacij prezahtevna, kar nakazuje, da so razlogi povezani s postopkom vlaganja zahtevkov. Da davčni zavezanci menijo, da je vlaganje zahtevka preveč zamudno, je povsem možno predvsem pri davčnih zavezancih, ki imajo veliko računov z nizkimi vrednostmi. Za vsak račun, ki ga želi davčni zavezanec vključiti v zahtevek, je treba vpisati ali označiti kar 15 podatkov o izdajatelju računa in opravljenih nabavah blaga ali storitev. Tudi razlog, da je vlaganje zahtevkov prezahtevno, je povsem sprejemljiv, saj je treba za vsako državo poznati njeno zakonodajo glede vračila DDV. Zakoni, ki določajo možnost povračila DDV v posameznih državah, so običajno napisani v uradnem jeziku posamezne države in le v nekaterih državah so prevedeni v angleški jezik, kar dodatno otežuje pridobivanje informacij o upravičenosti povračila DDV pri posameznih nabavah blaga in storitev. Odgovor, da bi vlaganje zahtevka vzelo preveč časa, so podali 4 sodelujoči iz srednje velikega podjetja in 1 sodelujoči iz majhnega podjetja. Odgovor, da sta priprava dokumentacije in zbiranje informacij o upravičenih stroških, za katere se lahko zahteva vračilo, prezahtevna sta podala 2 sodelujoča iz srednje velikega podjetja in 2 sodelujoča iz majhnega podjetja. Med njimi sta 1 sodelujoči iz srednjega in 1 sodelujoči majhnega podjetja napisala oba razloga.

Kot vzrok, zakaj ne oddajajo zahtevkov za povračilo, so davčni zavezanci, ki so izpolnili anketo, navedli, da niso imeli pravice do povračila tujega davka v državi, kjer je bil račun izdan. Mogoče je, da vračilo DDV, plačanega v tujini, ni mogoče, ker Slovenija nima vzpostavljene vzajemnosti z državo, v kateri je bil plačan DDV, ali pa je bil DDV plačan za dostavljeno blago ali opravljeno storitev, za katero ni mogoče zahtevati povračila DDV v državi, kjer je bil plačan.

Preostali odgovori davčnih zavezancev, ki niso vlagali zahtevkov za vračilo tujega davka, so bili, da sodelujoči ne poznajo postopka in da pooblaščenec oddaja zahtevke za vračilo v njihovem imenu.

5.3.3 Porabljen čas

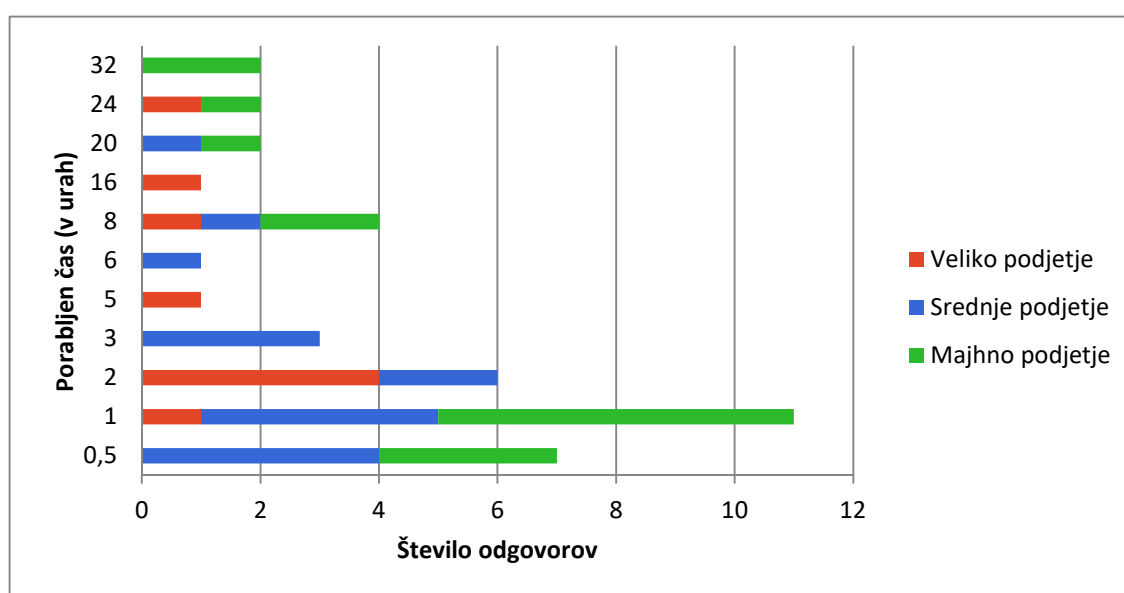
Zadnje vprašanje ankete je bilo, koliko časa porabijo davčni zavezanci za oddajo zahtevkov za vračilo v tujini plačanega DDV. Odgovori sodelujočih v anketi so bili zelo različni, saj imajo davčni zavezanci lahko zelo različno število računov z obračunanim tujim DDV. Eden od dejavnikov porabe časa, ki ga davčni zavezanci porabijo za vlaganje zahtevkov, je tudi

informativni sistem, ki ga uporabljajo v podjetju. V večjih podjetjih imajo pogosteje zmogljivejše informacijske sisteme, kar jim omogoča boljši pregled nad dokumenti.

Kot je razvidno s slike 7, so anketiranci podali zelo različne podatke o porabljenem času za oddajo zahtevkov za vračilo tujega DDV. Podatek o porabljenem času je sporočilo 41 davčnih zavezancev, ki so v povprečju porabili 6 ur za vlaganje zahtevkov.

V majhnih podjetjih so v povprečju potrebovali največ časa za vložitev zahtevka za vračilo in sicer 8 ur. V srednjih podjetjih so v povprečju potrebovali le 3 ure, v velikih podjetjih pa v povprečju 7 ur.

Slika 7: Čas, ki ga podjetja porabijo za oddajo zahtevka za vračilo v tujini plačanega DDV

5.4 Ugotovitve

Iz opravljene raziskave med slovenskimi davčnimi zavezanci lahko povzamemo, da so davčni zavezanci ne glede na velikost dobro seznanjeni s tem, da si lahko povrnejo DDV, plačan v tuji državi, vendar pa je v veliko primerih po mnenju davčnih zavezancev znesek prenizek, da bi bilo vlaganje zahtevka smiselno. Prav tako so nekateri davčni zavezanci slabo seznanjeni s postopki vračila ali pa so mnenja, da vlaganje zahtevkov vzame preveč časa.

Iz raziskave je mogoče razbrati, da so manjši davčni zavezanci slabše obveščeni o možnostih povračila v tujini plačanega DDV, za kar je verjetno razlog v manjši kadrovski podpori v oddelku financ in računovodstva.

Čeprav je Svet EU sprejel Direktivo 2008/9/ES z namenom poenostavitve in posodobitve oddajanja zahtevkov med državami članicami EU, jim to glede na rezultate, razvidne iz

ankete, ni povsem uspelo, saj davčni zavezanci še vedno ne oddajajo zahtevkov za vračilo v tujini plačanega DDV in s tem ne uveljavljajo prihrankov, ki bi jih lahko vložili v razvoj podjetja.

SKLEP

EU želi z direktivami poenotiti postopke v državah članicah. S tem namenom je sprejela tudi Direktivo 2008/9/ES, v kateri je sprejela postopke glede vračila DDV, plačanega v drugi državi članici EU, davčnim zavezancem. S sprejetjem te direktive je sicer izboljšala predhodno prakso na tem področju, vendar se pri izvajanju direktive tako davčni organi kot davčni zavezanci še vedno srečujejo s težavami. Težave nastopajo predvsem na področjih, ko je reševanje teh težav vezano na pravila posameznih držav. Tako smo ugotovili, da velike težave povzročata opredelitev jezika, v katerem se morajo podajati pojasnila k vloženim zahtevkom, saj v večini držav članic ne sprejemajo dodatnih pojasnil v drugih jezikih kot v nacionalnem jeziku države vračila. Druga glavna težava pa je vlaganje pritožbe, ki je prav tako vezana na pravni red posamezne države članice vračila. EU bi lahko določila nadaljnja pravila za ureditev teh področij.

V diplomskem delu so predstavljeni postopki za vračilo tujega DDV davčnim zavezancem, ki v drugih državah kupujejo blago in storitve ali uvažajo blago, obdavčeno z DDV. Postopki so predstavljeni tako za vlaganje zahtevkov za vračilo DDV, plačanega v državah članicah EU, kot za vlaganje zahtevkov za vračilo DDV, plačanega v državah, ki niso članice EU. Poleg postopkov vlaganja zahtevkov so predstavljene tudi glavne težave s katerimi se soočajo vlagatelji zahtevkov v praksi. Glavne težave so zavrnitev zaradi prepozne vložitve zahtevka, zavrnitev zaradi vložitve zahtevka za neupravičen DDV, zavrnitev zaradi nepopolnih podatkov na računih, za katere se vlagajo zahtevki, jezikovne težave pri podajanju dodatnih informacij ali pritožb na zahtevke, neupoštevanje rokov za podajanje odgovorov na zahtevke in nespoštovanje plačila obresti v primeru prepoznega vračila DDV.

Na primeru majhnega slovenskega podjetja je predstavljeno, da se morajo davčni zavezanci pred oddajo zahtevkov odločiti, v katerih državah želijo oddajati zahtevke za vračilo DDV in v katerih ne. Kot je razvidno na primeru majhnega slovenskega podjetja, so stroški oddaje zahtevka lahko višji od povrnjenih denarnih sredstev, ki jih podjetje z vložitvijo in odobritvijo zahtevka lahko dobi vrnjene.

S pridobljenimi podatki, ki smo jih zbrali s pomočjo ankete, ki je bila izvedena med slovenskimi davčnimi zavezanci, smo ugotovili, da so slovenski davčni zavezanci dobro seznanjeni s procesom pridobitve v tujini plačanega DDV. Spoznali pa smo tudi, da se davčni zavezanci srečujejo z drugimi ovirami, kot so previsoko postavljena spodnja meja za vložitev zahtevkov, časovno potratna priprava dokumentacije in zahtevno zbiranje informacij glede vlaganja zahtevkov za vračilo. Iz ankete smo ugotovili, da je vlaganje

zahtevkov kljub poenostavitvam, ki jih je sprejel Svet EU, še vedno zahtevno in da se za vlaganje zahtevkov odloča premalo davčnih zavezancev.

LITERATURA IN VIRI

1. Association of the German Trade Fair Industry. (2014). *German Trade Fair Industry, Review 2013*. Najdeno 25. marca 2016 na spletnem naslovu http://www.auma.de/en/DownloadsPublications/PublicationDownloads/AUMA_Review2013.pdf
2. Beč, N., Šircelj, A., & Vraničar, M. (1999). *Zakon o davku na dodano vrednost s komentarjem*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
3. Charlet, A. & Buydens, S. (2009, 9. marec). VAT and GST Refunds, Towards more business-friendly mechanisms? *The Tax Journal*. Najdeno 23. marca 2016 na spletnem naslovu <http://www.oecd.org/tax/consumption/42945441.pdf>
4. Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006. *Uradni list Evropske unije* L 347/2006.
5. Direktiva Sveta 2008/9/ES z dne 12. februar 2008. *Uradni list Evropske unije* L 044/2008.
6. Davčna uprava Republike Slovenije. (2010, 27. maj). *Vprašanja v zvezi z vračili DDV – Direktiva Sveta 2008/9/ES*. Pojasnilo DURS št. 4230-123/2010-1. Ljubljana: DURS.
7. Davčna uprava Republike Slovenije. (2013, 8. april). *Vračilo DDV davčnemu zavezancu s sedežem v Španiji*. Pojasnilo DURS št. 4230-147104/2013-2 01-620-03. Ljubljana: DURS.
8. Deloitte. (2015). *European VAT refund guide 2015*. Najdeno 15. marca 2016 na spletnem naslovu <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-european-vat-refund-guide-2015.pdf>
9. Ernst & Young. (2014). *EU VAT refunds for non-EU businesses require action by 30 June 2014*. Najdeno 15. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.ey.com/GL/en/Services/Tax/International-Tax/Alert--EU-VAT-refunds-for-non-EU-businesses-require-action-by-30-June-2014>
10. Ernst & Young. (2016). *EU VAT refunds for non-EU businesses require action by 30 June 2016*. Najdeno 15. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.ey.com/GL/en/Services/Tax/International-Tax/Alert--EU-VAT-refunds-for-non-EU-businesses-require-action-by-30-June-2016>
11. European Commission. (2016). *VAT Rates Applied in the Member States of the European Union*. Najdeno 20. junija 2016 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf
12. Evropska komisija. (2015, 17. junij). *Sporočilo komisije evropskemu parlamentu in svetu, Pravičen in učinkovit sistem obdavčevanja dohodkov pravnih oseb v Evropski uniji: pet ključnih področij za ukrepanje*. Najdeno 15. junija 2016 na spletnem naslovu <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/SL/1-2015-302-SL-F1-1.PDF>

13. Finančna uprava Republike Slovenije. (2015a). *Davek na dodano vrednost, Podrobnejši opis*. Najdeno 15. marca 2016 na spletnem naslovu http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druge_dajatve/Podrocja/Davek_na_dodano_vrednost/Opis/Podrobnejši_opis_Racuni.pdf
14. Finančna uprava Republike Slovenije. (2015b). *Davek na dodano vrednost, Računi, Podrobnejši opis*. Najdeno 15. marca 2016 na spletnem naslovu http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druge_dajatve/Podrocja/Davek_na_dodano_vrednost/Opis/Podrobnejši_opis_1_izdaja_Splosno_o_DDV.pdf
15. Finančna uprava Republike Slovenije. (2016). *Davek na dodano vrednost, Spremembe zakonodaje na področju DDV, Podrobnejši opis*. Najdeno 21. julija 2016 na spletnem naslovu http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druge_dajatve/Podrocja/Davek_na_dodano_vrednost/Opis/Podrobnejši_opis_2_izdaja_Spremembe_zakonodaje_na_podrocju_DDV.pdf
16. Gorenc, N. (2013). *Harmonizacija davkov v Evroobmočju* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
17. Institute for Fiscal Studies. (2011, 1. december). *A retrospective evaluation of elements of the EU VAT system*. Najdeno 15. marca 2016 na spletni strani http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/studies/report_evaluation_vat.pdf
18. Jež, D. (2015, 7. januar). Kako do vračila DDV, ki ste ga plačali v drugih državah članicah EU. *Finance*. Najdeno 20. aprila 2016 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/8815049>
19. Klemen, A. (2009). *DDV in 8. Direktiva* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
20. KPMG. (2014). *VAT GST Refunds Survey 2014*. Najdeno 15. marca 2016 na spletnem naslovu <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2015/03/vat-gst-refunds-survey-2014-v2.pdf>
21. Moussis, N. (1999). *Evropska unija – pravo, ekonomija, politike*. Ljubljana: Littera picta.
22. Osmo direktiva Sveta 79/1072/EEC z dne 6. decembra 1979. *Uradni list Evropske unije* L 331/1979.
23. Podlipec, R. (2015). *Harmonizacija evropskega prava na področju upravnega sodelovanja za davčne namene* (magistrsko delo). Kranj: Fakulteta za državne in evropske študije.
24. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost. *Uradni list RS* št. 54/2013, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 46/13 – ZIPRS1314-A
25. PricewaterhouseCoopers. (2010). *The impact of VAT compliance on business*. Najdeno 28.7.2016 na spletnem naslovu <https://www.pwc.com/gx/en/tax/pdf/impact-of-vat.pdf>

26. Prislán, B. (2014). Vračilo DDV, plačanega v tujini. *IKS, revija za računovodstvo in finance*, (3), 93-99.
27. *Refund of the Value Added Tax (VAT) to companies with their residential or business domicile on foreign territory*. Najdeno 23. marca 2016 na spletnem naslovu <https://www.estv.admin.ch/estv/en/home/mehrwertsteuer/themen/vat-refund---tax-free/vat-refund.html>
28. *Refund of VAT to foreign businesses*. Najdeno 15. julija 2016 na spletnem naslovu <http://www.skatteetaten.no/en/business-and-organisation/duties/value-added-tax/refund/refusjon-av-merverdiavgift-til-utenlandske-naringsdrivende/>
29. Simončič, D. T. (2013). *Posebnosti davka na dodano vrednost v družbi Revoz s poudarkom na osnovnih sredstvih in direktivi sveta 2008/9/ES* (magistrsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
30. Šifrer, M. (2009, 11. maj). Ne pozabite na davek, ki si ga lahko povrnete iz tujine. *Finance*. Najdeno 20. aprila 2016 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/246527>
31. Trinajsta direktiva Sveta 86/560/EGS z dne 17. novembra 1986. *Uradni list Evropske unije* L 326/1986.
32. Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. (2012). *Davek na dodano vrednost: Predpisi razlage in komentarji. Zbirka o DDV 2012*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije

PRILOGE

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Enotno označene oznake razlogov za zavrnitev ali delno zavrnitev zahtevkov ...	1
Priloga 2: Anketna vprašanja.....	3
Priloga 3: Seznam kratic.....	5

Priloga 1: Enotno označene oznake razlogov za zavrnitev ali delno zavrnitev zahtevkov

Glede na Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost (Ur.l. RS št. 54/2013, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 46/13 – ZIPRS1314-A, v nadaljevanju Pravilnik o spremembah) so oznake v primeru popolne zavrnitve:

- 1 = obdobje vračila je neveljavno;
- 2 = skupni zahtevani znesek je manjši od najmanjšega dovoljenega zneska za navedeno obdobje;
- 3 = zahteva se opis poslovne dejavnosti v 4. ravni veljavne oznake NACE;
- 4 = podatki o navedenem bančnem računu so nepopolni ali nepravilni;
- 5 = vaše poslovne dejavnosti predpostavljajo navedbo odbitnega deleža;
- 6 = po preverjanju je ugotovljeno, da ste se ukvarjali z dobavami blaga ali storitev na ozemlju Republike Slovenije, za kar ne velja oprostitev, določena v zakonodaji Unije (3.b člen Direktive Sveta 2008/9/ES);
- 7 = po preverjanju je bilo ugotovljeno, da imate na ozemlju Republike Slovenije stalno poslovno enoto, iz katere opravljate poslovne dejavnosti (3.a člen Direktive Sveta 2008/9/ES);
- 8 = vloga ni prejeta v dovoljenem obdobju;
- 9 = vloga mora vsebovati zahtevek za vračilo za celotno leto ali za koledarsko četrtletje. Vlogo je treba predložiti po zaključku obdobja vračila, vloga pa je bila poslana vnaprej;
- 99 = drugo.

Glede na Pravilnik o spremembah so oznake v primeru delne zavrnitve:

- 20 = zahtevek za vračilo je bil že obravnavan v drugi vlogi za vračilo DDV;
- 21 = navedena valuta ni državna valuta;
- 22 = za navedeno oznako vrste pridobljenega blaga ali storitev se zahteva podoznaka;
- 23 = v primeru uporabe oznake »10« iz prvega odstavka tega člena je treba natančno opredeliti vrsto blaga in storitve;
- 24 = nakup blaga/storitev ni bil opravljen na ozemlju Republike Slovenije;
- 25 = uvoz blaga ni bil izveden na ozemlju Republike Slovenije;
- 40 = identifikacijska številka za DDV ali davčna sklicna številka dobavitelja ni znana ali pa na navedeni dan ni bila aktivna;
- 41 = ime in naslov dobavitelja se ne ujemata z imenom in naslovom, ki se nanašata na identifikacijsko številko za DDV ali na davčno sklicno številko;
- 42 = podatki o dobavitelju se ne ujemajo s tistimi, ki so navedeni v uvoznem dokumentu/računu;
- 60 = zahteva se kopija uvoznega dokumenta/računa;

- 61 = zahteva se izvirnik uvoznega dokumenta/računa, vendar ta ni bil predložen pravočasno;
- 62 = ugotovljeno je, da je uvozni dokument/račun ponarejen;
- 63 = kopija računa/uvoznega dokumenta je nečitljiva;
- 64 = eden ali več računov je bil izdan oziroma so bili izdani brez navedbe imena in naslova vlagatelja zahtevka za vračilo;
- 65 = eden ali več računov se ne upošteva oziroma upoštevajo kot veljaven. Računi morajo vsebovati ime, številko DDV in naslov prodajalca in kupca, opis transakcije, davčno osnovo, stopnjo DDV, znesek DDV, številko računa ter kraj in datum izdaje računa (razen za poenostavljene račune);
- 66 = transakcije so vključene v posebno shemo potovalnih agencij, po kateri se DDV ne odbije;
- 67 = vlagatelj opravlja finančne storitve, za katere velja oprostitev. Oproščene dejavnosti ne omogočajo vračila vstopnega davka;
- 68 = eden ali več računov ali uvoznih dokumentov se nanaša oziroma se nanašajo na obdobje, ki se razlikuje od obdobja, navedenega v vlogi za vračilo. Vloga je predložena v zvezi z določenim obdobjem (1T, 2T, 3T ali letno); vstopni davek v drugih obdobjih ni upoštevan;
- 70 = zahtevani so bili dodatni podatki, vendar niso bili poslani pravočasno;
- 80 = ugotovljeno je, da je v zahtevku navedeni odbitni delež nepravilen glede na podatke, ki jih je poslal pristojni organ v državi članici sedeža vašega podjetja;
- 81 = davčna osnova ali/in znesek DDV, naveden v zahtevku, se razlikuje(-ta) od tiste oziroma tistega, navedene/-ga v uvoznem dokumentu/računu;
- 82 = zahtevani znesek ne ustreza zakonitemu DDV;
- 83 = vrsta blaga in storitev ne utemeljuje vračila DDV v zvezi z navedenimi poslovnimi dejavnostmi;
- 84 = oznaka ali podoznaka je nepravilna glede na podatke v uvoznem dokumentu/računu;
- 85 = glede na vrsto blaga in storitev je odbitni znesek DDV omejen na določen odstotek;
- 95 = zahtevek za vračilo DDV je delno ocenjen (odločba ni končna);
- 99 = drugo.

Priloga 2: Anketna vprašanja

1. Ali ste zavezanec za DDV?
2. Velikost vašega podjetja:
 - veliko
 - srednje
 - malo
 - mikro
3. Ali imate v podjetju račune iz drugih držav, na katerih je zaračunan DDV?
 - DA
 - NE
4. Ali veste, da lahko vložite zahtevek za vračilo DDV plačanega v tujini? (Direktiva Sveta 2008/9/ES z dne 12.2.2008)
 - DA
 - NE
5. Ali ste kdaj vložili zahtevek za vračilo tujega DDV?
 - DA
 - NE
6. Če je bil odgovor pri prejšnjem vprašanju negativen, zakaj ne? (možnih je več odgovorov)
 - Menimo, da sta priprava dokumentacije in zbiranje informacij prezahtevna.
 - Menimo, da bi nam vlaganje zahtevka vzelo preveč časa.
 - Znesek tujega DDV je prenizek, da bi bilo vlaganje zahtevka smiselno.
 - Menimo, da vračilo DDV traja predolgo.
 - Vračilo tujega DDV nam ureja drugo podjetje.
 - Drugo
7. Ali oddajate zahtevke za vračilo DDV za članice Evropske unije ali tudi za države izven Evropske unije?
 - Za države Evropske unije.
 - Za države izven Evropske unije.
 - Za države Evropske unije in za države izven Evropske unije.
8. Ali oddajate zahtevke vsako leto ali le občasno?
 - Vsako leto.
 - Občasno.

9. Koliko časa porabite za pripravo zahtevka za vračilo DDV, plačanega v tujini?

Priloga 3: Seznam kratic

DDV	Davek na dodano vrednost
DURS	Davčna uprava Republike Slovenije
EU	Evropska unija
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
ID-številka	Identifikacijska številka
ZDDV-1	Zakon o davku na dodano vrednost